

GRONINGEN

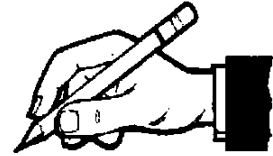
**AFDELINGSORGAAN
NEDERLANDSE
GENEALOGISCHE
VERENIGING
AFDELING GRONINGEN
2012 JAARGANG 19**

<http://groningen.ngv.nl>

Voorwoord

Gert Zuidema, voorzitter

Een nieuw jaar, een nieuwe naam en een nieuwe omslag.

Het is nog maar drie jaar geleden dat we van *HuppelDePup* overstapten op *Roots@Groningen*, maar met dank aan Bert Kranenburg hebben we nu een naam voor ons blad waarvan je je afvraagt waarom we daar niet eerder op gekomen zijn. Heel eenvoudig: GroninGEN. Ik schrijf het even zo om te laten uitkomen wat de bedoeling is. Op het omslag ziet u het kleurverschil en de verschillende lettertypes: de één schreefloos, de ander met schreef.

De laatste letter N staat in één lijn met de naald van de kompasroos en geeft daarmee aan in welk deel van ons land wij wonen en dat wij ons met familieonderzoek bezig houden. Dit ontwerp danken we aan de heer Henk Kampen van de Groninger Archieven die, naar de mening van bestuur en redactie een ontwerp heeft gemaakt waarmee we heel wat jaren verder kunnen. Wat u ervan vindt horen we graag via de e-mail of op andere wijze.

Terugblik

In het afgelopen jaar hebben we ons samen met de Groninger Archieven op verschillende manieren bezig gehouden met 200 jaar burgerlijke stand onder de naam "Loket voor Lief en Leed", zelfs bijna drie maanden op TV bij RTV Noord en met presentaties in het Provinciehuis en op de Dag van de Groninger Geschiedenis.

Eén project is nog niet afgerond: dat zijn de personen in de eerste akten van de burgerlijke stand in 1811 in Groningen. Het gaat om 248 personen die geboren, getrouwd en overleden zijn maar ook hun (voor)ouders en kinderen horen erbij. Het uitzoeken ervan, ver- en bewerken kost tijd. De enige goede manier om het, gezien de te verwachten omvang plus illustraties, te presenteren is op DVD. Dan is het ook goed mogelijk om te zoeken op namen.

Dit jaar waren we medeorganisator van een wetenschappelijk symposium op 14 en 15 oktober in Emden, Oost-Friesland (D). Het onderwerp was migratie in Noordwest-Duitsland en de aangrenzende Nederlandse gebieden. Het waren spannende dagen met 17 referaten in (vooral) het Duits, maar het was heel plezierig om contacten te leggen met deelnemers, sprekers en de besturen van de zusterorganisaties Upstalsboom-Gesellschaft en Oldenburgische Gesellschaft für Familienkunde. Het geheel was prima georganiseerd in de Grote Kerk in Emden met een rijke en sedert 1943 bewogen geschiedenis.

Vooruitblik

In het komende voorjaar organiseren we samen met "Stad & Lande" en de Groninger Archieven een serie lezingen onder het thema "Aander lu binnen ook lu" over Groningers en hun dubbele identiteiten. Het thema is gerelateerd aan dat van de maand van de geschiedenis "Ik en Wij", maar dan even anders. Zie verder de Agenda.

Er komen nadere berichten over de data, onderwerpen en sprekers. En als u een profiel bij de NGV hebt aangemaakt of uw e-mailadres als abonnee bekend is, kunnen we u ook via dat medium informeren.

Verder proberen we met workshops, lezingen, artikelen in ons blad en op de website u ook in 2012 te helpen bij het onderzoek naar uw families en te informeren over genealogische wetenswaardigheden met betrekking tot uw *GroninGEN*.

Namens bestuur, redactie en medewerkers wens ik u van harte goede en fijne feestdagen toe en een gezond en voorspoedig 2012.

Afdelingsprogramma

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het Hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station. Toegang is gratis.

De lijst met onderwerpen en sprekers van de voorjaarslezingen – in samenwerking met de vereniging *Stad en Lande* en de *Groninger Archieven* en met als thema **“Aander lu binnen ook lu”** (ofwel: Ieder mens heeft zijn waarde), ondertitel: “Over Groningers en hun dubbele identiteiten” – is nog niet helemaal definitief.

Op 15 februari spreekt Jeroen Benders over de positie van Appingedam in relatie tot het platteland en Harm van der Veen over de Veenkoloniën in relatie tot de steden.

De volgende lezingen zijn op 7 maart (sprekers: Van der Poel en Van Klinken), 28 maart (Ast-Boiten en Bosch) en 18 april (Rahantoknam en Kuiken).

Nauwkeurige informatie over de onderwerpen, de sprekers en de data zult u de komende tijd zien verschijnen op de websites van de organiserende organisaties en op folders die o.a. in de hal van de Groninger Archieven te vinden zullen zijn.

Dinsdag 3 april 2012

Aanvang : 19.30 uur (vanaf 19.15 uur verzamelen in de hal)

Thema : Afdelings-Leden-Vergadering

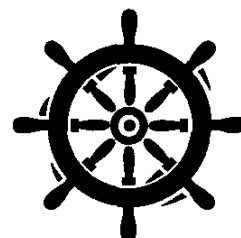
Agenda :

1. Opening en vaststelling van de agenda
2. Mededelingen
3. Notulen Afdelings-Leden-Vergadering van 8 november 2011
4. Jaarverslag van de afdeling over het jaar 2011
5. Financieel verslag van de penningmeester: rekening 2011.
6. Verslag van de kascommissie.
7. Benoeming nieuwe kascommissie.
8. Benoeming afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde naar de Algemene Vergadering van de NGV.
9. Algemene Vergadering (AV): terugblik op de AV van 26 november 2011, voorbereiding op de AV van 21 april 2012
10. Wat verder ter tafel komt
11. Rondvraag en Sluiting

De agendastukken worden op de Afdelings-Leden-Vergadering ter inzage gelegd. U kunt zich ook op deze vergadering voorbereiden door de stukken van te voren telefonisch, schriftelijk of per e-mail aan te vragen bij de secretaris dhr. H.J. Timmer, e-mail: secretaris@ groningen.ngv.nl. Voor meer informatie kunt u terecht op de website van onze afdeling: (<http://groningen.ngv.nl>).

Bestuur en Beleid

Gert Zuidema, afdelingsafgevaardigde

Algemene Vergadering (AV) NGV van 26 november 2011

Op zaterdag 26 november jl. was het de tweede keer dit jaar dat afgevaardigden en belangstellenden van de afdelingen van de NGV elkaar in Utrecht ontmoetten op de najaars AV. Eén van de afgevaardigden benadrukte dat op de website stond dat leden ook welkom zijn. Als u zin hebt de AV van zaterdag 21 april 2012 mee te maken, dan kan dat.

Mededelingen voorzitter

De NGV heeft momenteel 9700 leden en dat betekent een stijging. Daarvan hebben ongeveer 6000 een profiel op de NGV-website aangemaakt en daarnaast zijn er maar liefst 10.000 gasten. Dat geeft mogelijkheden om met elkaar in contact te komen over de families waarnaar we onderzoek doen, maar ook om informatie te krijgen – zoals de nieuwsbrief die regelmatig wordt verstuurd – evenals inzage in diverse bronnen van het Verenigings Centrum (VC). Mocht u het nog niet hebben gedaan, dan kunt u zich via de website van de NGV daarvoor aanmelden en registreren. Het is gratis.

Begroting 2012

Voor het eerst sinds jaren werd een begroting gepresenteerd zonder tekort maar ook geen overschot. De bedragen waren grotendeels gelijk aan die van 2011. De afdeling Heraldiek had aanzienlijk minder toebedeeld gekregen dan ze had gevraagd en hierover zal nog nader overlegd worden. Met de voorgestelde begroting ging de vergadering akkoord.

Bestuursverkiezing

Als nieuw hoofdbestuurlid werd de heer Hans Duitgenius uit Helmond gekozen.

Eerbetoon

Tijdens de vergadering werd de heer Ad de Fouw door de voorzitter onderscheiden met een zilveren speld. Hij is betrokken bij het genealogieprogramma *GensDataPro* van de NGV. Het beleid is enigszins aangepast en er wordt nu ook aandacht geschonken aan leden die al heel lang lid zijn van de NGV. Zij krijgen een oorkonde.

Stuurgroep op weg naar 2020

De stuurgroep had een tweede rapportage uitgebracht over de stand van zaken inzake (a) het verbeteren van de digitale toegankelijkheid van de NGV-collecties in het VC, (b) de website als portaal van de NGV en (c) *Gens Nostra*. Met deze onderwerpen zijn werkgroepen bezig en in deze rapportage waren zes adviezen over *Gens Nostra* opgenomen. Er werd toestemming gevraagd om nader onderzoek te doen naar een aantal

van deze onderwerpen en om met redacties en diensten overleg te plegen. In de discussie hierover werd gesteld dat het Hoofdbestuur over de voorstellen en adviezen van de stuurgroep moet besluiten en die aan de AV dient voor te leggen. Wordt vervolgd.

Nieuwe huisstijl van de NGV

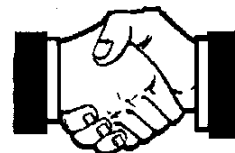
Door mevr. Henriëtte Hardeman, hoofd van de PR afdeling, werd een toelichting gegeven over de nieuwe huisstijl van de NGV en de voorbeelden van de "huisstijldragers" werden daarna door de voorzitter onthuld. In de komende tijd zult u er steeds meer van zien.

Wie Was Wie

Na afloop van het bestuurlijke deel was er een voordracht over de invoering van **WieWasWie**, de opvolger van **Genlias**. De "oplevering" door de bouwers is begin december 2011 maar het in gebruik nemen zal begin 2012 worden. Duidelijk werd dat voor sommige onderdelen betaald zal moeten worden omdat het zichzelf moet bedruipen.

Genealogisch voorstellen

Johan Waterborg, redacteur

In deze rubriek komen (nieuwe) leden aan het woord die zich voorstellen, vertellen aan welke namen ze werken en wat hun andere hobbies zijn. Wilt u zich ook voorstellen: Miltje, briefje of telefoontje naar waterborg@ziggo.nl (voor adres en telefoonnummer: zie pagina 32) en u staat hier een volgende keer.

Dirk J. van Ham (djvanham@xs4all) doet inmiddels al 6 jaar onderzoek naar zijn voorouders, landbouwers in Maarhuizen en eerder in Schilligeham [Winsum]. Een eerste opzet over de bewoning van deze boerderijen is te vinden op djvanham.home.xs4all.nl/GRONINGIANA/GRONINGIANA.htm.

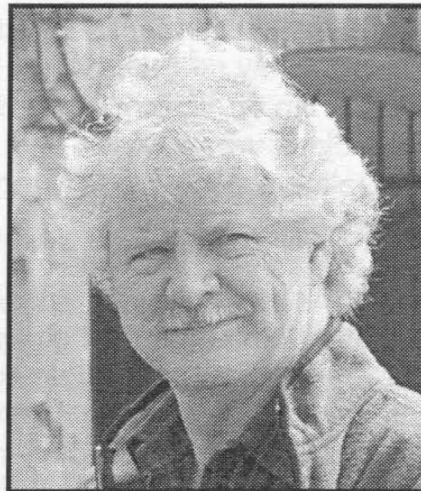
Een van de problemen in de eigen afstamming is dat van Grietje Derks nog geen verdere voorouders te vinden zijn. Zij trouwt in 1729 in Huizinge, evenals een Jan Derks enige weken later. Deze Jan komt ook in 1726 in Huizinge als bruidegom voor en heet dan van Leens. Als Jan een broer is van Grietje (en dat lijkt waarschijnlijk) moeten hun voorouders niet in Huizinge maar in Leens worden gezocht. Hulp door onderzoekers van de Marne zou daarbij nuttig zijn.

Anderzijds levert mijn onderzoek nieuwe feiten op, die voor het eigen voorgeslacht niet relevant zijn, maar anderen toch verder kunnen helpen. Zo heeft een Yahoo-discussiegroep zich al eens gebogen over het huwelijkscontract van Ubel Lammerts en Hyktien Heynes [stamouders van het geslacht Van Clooster], dat zich in het Stadsarchief te Amsterdam bevindt. Volgens de daar besproken digitale samenvatting zou dit van 1680 zijn, in verband met het bekende nageslacht een problematisch vroege datum. In de scan van de oorspronkelijke akte staat echter 1712. Met de interpretatie van de in de volledige akte vermelde dedigsliden kunnen twee generaties ongekende voorouders van de bruidegom worden benoemd. Een artikel hierover heb ik inmiddels bij de redactie ingeleverd.

Hobby uit hobby. Kees Hessels en ...

Klaas Niemeijer, redacteur

In deze rubriek vertellen lezers over hun hobby. Dat is dan niet de genealogie, maar een bezigheid die daaruit is ontstaan en intussen minstens evenveel tijd in beslag neemt. Ik heb de vragen gemaild, de antwoorden liet ik zo veel mogelijk onveranderd. Wilt u ook in deze rubriek, mail of schrijf mij: kenjniemeijer@planet.nl.

Hoewel u, na het lezen van het volgende, misschien denkt dat de schrijver van dit stukje van jongs af aan een grote interesse in geschiedenis moet hebben gehad, moet ik u teleurstellen. Belangstelling was er wel, ik ging in mijn jeugd bijvoorbeeld graag naar het museum van het Geologisch Bureau en het geschiedkundig museum onder de stadsschouwburg, beiden te Heerlen, mijn geboorteplaats. Het boekje van J.J. Jongen over de geschiedenis van Schaesberg¹ heb ik vele malen doorgelezen (omdat er veel in stond over de geschiedenis van kasteel Schaesberg, dat vlak bij mijn ouderlijk huis lag en alwaar we vele uurtjes gespeeld en geravot hebben) en was aanleiding om van mijn weinige zakcenten kopieën van de door Monumentenzorg in 1881 opgestelde bouwtekeningen van het toen nog vrijwel intacte kasteel Schaesberg aan te schaffen. Een flinke aderlating/investering. Maar de belangstelling voor geschiedenis was bijvoorbeeld niet zodanig dat ik het vak geschiedenis in mijn Atheneum-B pakket opnam.

Het moet ergens eind jaren '70, begin jaren '80, tijdens mijn studententijd in Nijmegen zijn geweest dat ik een artikeltje las dat de oudere gegevens van de burgerlijke stand bewaard werden in de provinciale rijksarchieven en aldaar gratis te raadplegen zouden zijn. Mijn ouders en grootouders kwamen allen uit Brabant (pa Hessels, geboren 8 juli 1928 te Oosterhout, ma Matthijssen (dubbele t en dubbele s) geboren 11 oktober 1927 te Bergen op Zoom, Moerstraten, Wouw, Heerle, opa Hessels geboren 26 januari 1900 te Made en Drimmelen, oma Broeders geboren 3 december 1901 te Dongen. Opa Matthijssen (geboren 30 december 1892) en oma De Regt (geboren 10 januari 1898) kwamen beiden uit Wouw. Volgens het artikeltje zouden hun gegevens dan dus in 's-Hertogenbosch moeten liggen. Ik ging nog regelmatig naar het Zuiden, meestal liftend, maar als er weer genoeg kortingsbonnen van Kanis en van Gunnink gespaard waren, ook wel met de trein. Dan mocht je via Venlo of via Den Bosch. Dat kwam dus mooi uit. De eerste de beste vrijdagochtend uitgestapt in 's-Hertogenbosch. Het archief was nog gevestigd in een klein fraai kantoorpand. Soms, als je niet op tijd arriveerde, moest je buiten wachten totdat er iemand opstapte. Binnen wachtte een ambtenaar met een meetlatje om te controleren of het archiefstuk misschien te dik was om te kopiëren. Een andere behulpzame ambtenaar leerde me de eerste kneepjes van het vak. De geboorteakten van mijn oma's en opa's waren allen reeds openbaar. Trots liet ik ze dat weekend aan mijn ouders zien. Het (u wellicht ook bekende) virus was overgesprongen.

Vele vrijdagen daarna was ik te vinden in het archief van Den Bosch. De Hesseltjes in de burgerlijke stand van vele plaatsen werden zo veel mogelijk gekopieerd en thuis uitgewerkt. De aanvraagformuliertjes werden thuis reeds ingevuld, zodat ze bij

binnenkomst in het archief direct afgegeven konden worden. Het was zaak geen tijd te verliezen.

De rechte lijn en verschillende zijlijnen tot 1800 waren vrij snel gevonden. De familie Hessels bleek vrij provincie-vast. Naast een kort uitstapje, rond 1800, naar Zuid-Holland (Ooltgensplaat, Oude Tonge) zijn de meeste Hessels in Noord-Brabant geboren en getogen.

Rond mijn afstuderen verhuisde ik weer terug naar Heerlen. Ik had inmiddels mijn vrouw leren kennen en we gingen samenwonen. Ik had geen betaald werk, de reisjes naar Den Bosch werden dus minder. De genealogie fascineerde me dusdanig dat ik de familie van mijn vrouw in Maastricht ging uitzoeken (Houben, een bijna onmogelijke naam in Limburg), waardoor enkele 'familiegeheimen' boven water kwamen. Uiteraard bleef ik ook doorwerken aan de genealogie Hessels. Contacten werden gelegd met onder andere politicus Jos Hessels (toen nog werkzaam bij de Limburgse Werkgeversvereniging in Roermond), die zijn eigen familie Hessels (met name afkomstig uit het zuiden van het land) had uitgezocht. Een papieren database werd opgesteld. Een apart kastje met laden voor de 'database' werd in elkaar geknutseld. De gegevens waren op drie manieren te benaderen, via gezin, datum en naam. Een grote hulp. Totdat de computer zijn intrede deed in de genealogische wereld. Bij limonadefabriek Herschi in Hoensbroek werd een computer bij elkaar verdiend in ploegendienst. Een computer (begonnen met een VIC20) en GensData² werd aangeschaft. Enige tijd, na een omscholingscursus Cobol, heb ik ook zelf nog een genealogieprogramma in elkaar gezet. Het had mogelijkheden die zelfs de meeste hedendaagse topprogramma's nog niet kennen. Jammer dat ik daar niet mee doorgegaan ben. Omdat ik toch genoeg tijd had werd een familietijdschrift opgestart. Na de genoemde omscholingscursus en het verschijnen van een nul- en eerste nummer kreeg ik werk in het Westen van het land. Door de drukte en de lauwe respons werd het familietijdschrift beëindigd. Daar het werk na enige jaren naar het Noorden verplaatst zou worden, nam ik de gelegenheid te baat om in vele westerse plaatsen zoals Leiden en met name Den Haag en Haarlem verschillende andere takken van de familie(s) Hessels uit te zoeken. Ik breidde mijn onderzoeksterrein verder uit naar alle personen met de naam Hessels, om zo te voorkomen dat ik een mogelijke aansluiting met een andere familie zou kunnen missen. Tevens ging ik mij meer toeleggen op het bestuderen van de rechterlijke archieven, daar mij toen reeds duidelijk werd dat de genealogische basisgegevens weldra makkelijker elektronisch beschikbaar zouden komen.

In Groningen kwamen we na een jaar terecht in Noordhorn vlakbij Zuidhorn. Een eerste bezoek aan het archief in Groningen bracht aan het licht dat ook in Noordhorn personen met de naam Hessels hadden gewoond. Met name de uitgebreide familie Hessels in Drenthe leverde vele nieuwe gegevens op. Vele begraafplaatsen werden bezocht en vele graven werden gefotografeerd.

Langzamerhand had ik de meeste personen Hessels in Nederland in kaart kunnen brengen. Ik kreeg plannen om de gegevens te gaan publiceren middels een boek. Het is er nog steeds niet van gekomen, hoewel de plannen nog steeds bestaan. Wel heb ik de meeste kale gegevens beschikbaar gesteld via Internet, waarvoor ik het programma TNG (*The Next Generation*) gebruik.

In het Noorden trad ik toe tot het bestuur van de toen nog afdeling Groningen en Noord-Drenthe geheten NGV-afdeling. Samen met enkele andere bestuursleden (Antonia, Thijs, Henk) werd gestart met een afdelingsblad (met als werktitel *Hup-pelDePup*, een door velen, onder andere enkele NGV-hoofdbestuursleden, verguisde

naam). Het blad was (en is?) een luis in de pels van het hoofdbestuur, daar *Hup-pelDePup* een van weinige afdelingsbladen was dat (veelal middels de pen van de veel te vroeg overleden Thijs IJzerman) uitgebreid en vaak kritisch reageerde op gehouden vergaderingen en landelijke ontwikkelingen van de NGV.

Voor mijn baas moest ik af en toe werkzaamheden verrichten in Den Haag. Soms in drieploegendienst. Dan had ik enkele dagen per week de mogelijkheid om onderzoek te doen bij het Nationaal Archief en het CBG. Kwam dat even goed uit.

Rond 2000 kregen we de kans om weer terug te keren naar Limburg. Met pijn het hart en met een hartverwarmende straatbarbecue namen we afscheid van het Noorden. Mijn bestuursactiviteiten voor de NGV-afdeling Groningen en Noord-Drenthe werden stopgezet en mijn diensten als bestuurslid heb ik aangeboden bij de NGV-afdeling Zuid-Limburg, die hiervan geen gebruik hebben gemaakt.

Bij de verhuizing kwamen de hierboven beschreven tekeningen van en het boekje over kasteel Schaesberg weer eens te voorschijn. Omdat ik het niet laten kon, begon ik de genealogie van de familie van/von Schaesberg te verifiëren/controleren. Het laatste belangrijke boekwerk over kasteel en familie Schaesberg verscheen in 1979³. Sindsdien zijn verschillende nieuwe toegangen tot Schaesbergse archieven beschikbaar gekomen of makkelijker toegankelijk gemaakt. Het grootste gedeelte van het familiearchief van Schaesberg ligt tegenwoordig in Kempen, Kreisarchiv Viersen, even over de grens bij Venlo. Verder is veel informatie te vinden bij het OCGL, de heemkundevereniging Landgraaf, een zeer actieve organisatie die in de loop der jaren zeer veel informatie heeft verzameld. Alleen haar bibliotheek al telt reeds ruim 19000 titels. Met een bezoekersaantal waarop het stadsarchief Heerlen waarschijnlijk jaloers is. De NGV-afdeling Zuid-Limburg heeft er haar bibliotheek ondergebracht.

Enige jaren geleden maakte de gemeente Landgraaf (waartoe Schaesberg inmiddels behoort) bekend dat men voornemens was om de ruïne van kasteel Schaesberg te gaan herbouwen in oorspronkelijke staat, met behulp van toentertijd bekende methoden en technieken. Het herbouwen (dat ongeveer zo'n 25 jaar zou moeten duren) zelf zou dan een toeristische attractie van formaat kunnen worden (naar het voorbeeld van château Guédelon in Frankrijk⁴). Deze plannen waren aanleiding om mijn onderzoek naar het bouwwerk kasteel Schaesberg te intensiveren. Van de buitenkant was veel bekend (foto's uit 1888, de genoemde tekeningen uit 1881), maar van het interieur nauwelijks. Een eerste bezoek aan de nieuwe vestiging van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort bracht aan het licht dat er in 1881 ook tekeningen waren gemaakt van de meeste schouwen (haarden) die het kasteel rijk was. Enkele van deze schouwen bleken nog aanwezig te zijn in kasteel Krickenberg, net over de grens bij Venlo, alwaar de familie von Schaesberg na een brand in 1902 een nieuw kasteel heeft laten bouwen.⁵

Zoals u uit het voorgaande mogelijk begrijpt is bestudering en uitzoeken van de genealogie van de familie(s) Hessels inmiddels (tijdelijk?) een beetje naar de achtergrond verdwenen. Mijn website levert af en toe nog nieuwe contacten op. Mijn "abonnementen" op de Digitale Stambomen en Genlias af en toe nieuwe gegevens. Maar schroom niet, als u vragen of opmerkingen heeft, contact met mij op te nemen⁶.

De ambtelijke voorbereidingen voor de herbouw van kasteel Schaesberg draaien momenteel op volle toeren. Op het moment dat u dit leest is er mogelijk al een beslissing genomen of het project wordt doorgezet of niet. Wat de beslissing uiteindelijk ook wordt/is, ikzelf heb er een mooie hobby uit hobby aan over gehouden!

Noten

- 1 Jongen, J.J., Schaesberg 1700 - 1950, Geschiedenis van Schaesberg, Gedenkboek ter gelegenheid van het 250 jaar bestaan der parochie. Uitgegeven door Comité Kath. Schaesberg. Drukkerij Bykorf - Gebr. van der Meer, Schaesberg (1950)
- 2 Tegenwoordig, na vele jaren ProGen gebruik ik het fantastische stamboomprogramma Legacy, een Amerikaans programma, dat inmiddels door enkele enthousiaste Nederlanders (waaronder ikzelf) en intensieve ondersteuning door de makers van het programma, is vertaald in het Nederlands. Zelfs de Help-functie is volledig in het Nederlands beschikbaar. Legacy kost zo'n 20 tot 30 dollar. Zie: <http://www.legacyfamilytreestore.com/> of in het Nederlands: <http://www.legacynederlands.com/>.
- 3 Peters, Leo, Geschichte des Geschlechtes von Schaesberg bis zur Mediatisierung. Ein Beitrag zur Erforschung der interterritorialen Verflechtungen des rhein-maasländischen Adels. Van Gorcum & Comp., Assen (1972)
- 4 Zie; <http://www.guedelon.fr/>
- 5 Ook de schetsboekjes van Mulder, de waarschijnlijke tekenaar van de tekeningen van kasteel Schaesberg uit 1881, bleken een waardevolle bron van nieuwe informatie. Een tip: Mocht u weten dat een bouwwerk in uw omgeving indertijd (1880 - 1910) opgetekend is door Adolph Mulder, dan is het waarschijnlijk aan te raden eens een bezoek te brengen aan Amersfoort en de 35 bewaard gebleven schetsboekjes te bekijken. Een index op de schetsboekjes is aldaar aanwezig.
- 6 Heeft u vragen over de familie(s) Hessels, over kasteel Schaesberg en/of de familie von/van Schaesberg, dan kunt u mij uiteraard mailen: kees@hessels.info. Natuurlijk kunt u ook mijn provisorische websites www.hessels.info (onder andere over de familie(s) Hessels) en www.kasteelschaesberg.info (over kasteel Schaesberg en haar bewoners) bezoeken.

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

XXVIII

Willekeur van enkele schippers in de stad Groningen, 10 jan. 1739¹

Ondertekend door:

Focke Tomas
Abel Claasz
Arent Wijllems
Claas Smit
Jacob Driews
Evert Ketelaar
Freerick Sijlman
Berent + Blouw zijn marck
Femme Sijlman
Hinderck Sijlman

¹ GrA, rnr 321, rekestboek, deel 35, 15 januari 1739

Voorwoordje

Kan dat? Een artikel zonder namen of primaire gegevens in een genealogisch tijdschrift – een uitzondering daargelaten? Ik vind van wel, zelfs leuk, anders had ik deze bijdrage niet geschreven. En als u dit stukje leest, is de redactie het met me eens.

De daargelaten uitzondering betreft natuurlijk mijn familienaam en daarnaast voornamen – van twee nauwe verwanten – die verwarring gaven.

Deze verhandeling bespreekt in mindere mate personen maar vooral het onderzoek en de bronnen, en onthult m'n beperkte denkrichting. Ik hoop op wat genoeg bij de lezer en mogelijk enig leereffect. Voor mij geldt dat zeker.

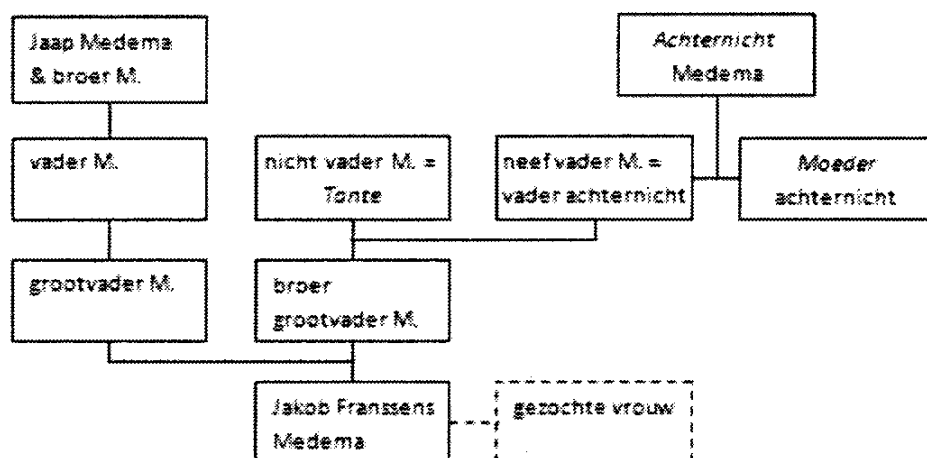
1^e aanleiding: tweede partner van overgrootvader?

Mijn – helaas inmiddels overleden – broer en medeonderzoeker maakt begin 2004 een afspraak met een 92-jarige nicht van onze vader. Zij is de enig nog levende Medema van die generatie in Nederland. Hij hoopt van haar gebeurtenissen uit het verleden te vernemen. Zij is ons tot dan ongeveer alleen bekend als medeafzender van een ansichtkaart uit 1922. Geen hechte familiebanden, dat is duidelijk.

Bij dat gesprek is ook de dan 85-jarige schoonzus van de geïnterviewde aanwezig. Zij is *Moeder* van een *Achternicht* (die veel naar haar bejaarde *Tante* omkijkt¹).

Mijn broer vermeldt in zijn gespreksverslag dat *Moeder* enigszins besmuikt gewag maakt van een tweede levenspartner van onze overgrootvader Jakob Franssens Medema, nadat deze in 1887 weduwnaar werd.

Dat nieuwtje brengt ons uiteraard enige opwindende: een familieschandaaltje is nooit weg! Helaas weet *Moeder* van die nieuwe wederhelft alleen een voornaam – in twee varianten. Er

zou wel sprake van een huwelijk zijn geweest, maar niet van kinderen.

Een huwelijk zou in de burgerlijke stand ongetwijfeld vastgelegd zijn. Maar in het pre-AlleGroningers-tijdperk kunnen we in de beperkt gevulde GenLias-database niets vinden. En geraadpleegde tienjaarlijkse tafels uit zijn woonplaats en enkele andere gemeenten brengen geen trouwerij aan het licht. Uit het bevolkingsregister blijkt trouwens geen verhuizing. En ook geen medebewoonster. Uit zijn successiememorie zou ook iets kunnen blijken, maar die is onvindbaar. Het verhaal klopt zeer waarschijnlijk niet, maar helemaal verzonnen lijkt evenmin aannemelijk.

Teleurgesteld laten we het onderwerp rusten: Probleem 1.

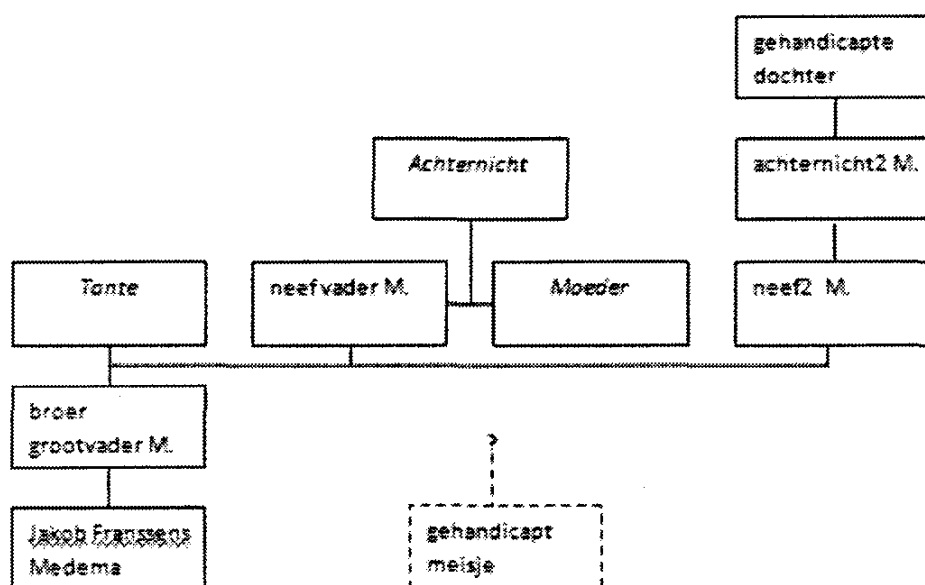
2^e aanleiding: Gehandicapte familie?

Zomer 2009. *Achternicht* benadert mijn schoonzus met een familievraag; deze verwijst haar naar mij. Tijdens een vakantieweek in het noorden ga ik kennismaken en

kennisnemen van haar vraag. Het blijkt dat er in een tak van de familie twee zwaar gehandicapte dochters van een jaar of dertig zijn ². De medische stand heeft voorjaar 2009 voor het eerst erfelijkheid als mogelijke oorzaak genoemd. Dat baart begrijpelijk-kerwijs zorgen, want de volgende generatie is op komst. Door de opmerking van de arts komt een uitlating van *Tante* rond de geboorte van de meisjes bovendien. Er zou in het verleden in de Medema-familie net zo'n gehandicapt meisje zijn geweest die door familie – onduidelijk welke – was verzorgd. Indertijd getoonde uitgesproken interesse was door *Tante* tamelijk hard afgekap: "Niks mee te maken". *Tante* overleed begin 2008, dus valt 'net' niet meer te raadplegen.

Wie is dat gehandicapte meisje uit het verleden? Probleem 2.

Beide problemen komen uit dezelfde familie'hoek'. Voor mij een reden om het oude verhaal over overgrootvader voorzichtig te koppelen. *Moeder* van onze *Achternicht*, rond 1940 de familie ingetrouwd, ontkent bij navraag door haar

dochter (op mijn verzoek) nu het huwelijk, maar is nog wel overtuigd van overgrootvaders tweede relatie, dus een bijzit. Verder herinnert ze zich eigenlijk niets. Zou het kunnen, overpeins ik, dat het hokkende paar hun samenwonen niet netjes bij het gemeentehuis heeft gemeld? Dan is er in het bevolkingsregister niets traceerbaar. Een uit zo'n verhouding geboren gehandicapt meisje zou wel bij de burgerlijke stand zijn aangegeven, vanzelfsprekend onder haar moeders naam. Een kind was eerder ontkend, maar zou me gelet op de geheimzinnigheid en slechte herinnering niet verbazen.

Tweesporenonderzoek

Het eerste spoor: AlleGroningers levert tegenwoordig de mogelijkheid op om met de voornaam (in varianten) van de mogelijke concubine, de inhoud van die gegevensbank uit te wringen. Aldus uitgevoerd. Er treedt een vrouw tevoorschijn die in aanmerking komt, omdat ze in een naburig dorpje binnen dezelfde gemeente is geboren en bij haar overlijden in 1947 (ongehuwd) in die gemeente woonachtig is. Maar het bevolkingsregister tot 1910 (bij het CBG in Den Haag geraadpleegd) toont geen verband met de naam Medema. Ze woont na het overlijden van haar ouders met een broer in het ouderlijk huis. Die broer overlijdt in 1911, dus samenwonen met overgrootvader, overleden in 1908, blijkt 'op dat papier' uitgesloten. Ook komt ze in AlleGroningers niet als moeder voor. Aangezien de geboorteaktes nog niet allemaal raadpleegbaar zijn, bestaat er nog een minieme kans op een kind uit die verhouding.

In de Groninger Archieven zoek ik op een later moment ook overgrootvaders eventuele misstap in kerkenraadsnotulen, maar van de betreffende gemeente vermelden die na ongeveer 1900 overtreders nauwelijks meer bij naam. Overigens is het

doorploegen van zo'n twintig jaar van die stof in soms nauwelijks leesbare handschriften geen sinecure; je moet er wel iets meer dan een stief kwartiertje voor uittrekken. Overopa's successiememorie kan ik opnieuw niet vinden. De jaren 1908 en 1909 van het vermoedelijke regiokantoor bevinden zich nog niet in het RHC.

In het andere spoor speur ik vanuit huis naar alle (vrouwelijke) nakomelingen van overgrootvader (naast twee zonen met kinderen, omvat zijn nageslacht ook drie dochters met kinderen). Door het ontbreken van informatie over geboortjaar, verzorgingsjaren of bereikte leeftijd van het gehandicapte meisje – zelfs geen schattingen, strekt dat onderzoek zich erg breed uit. Het omvat nieuwe dimensies. Veel uittreksels van Persoonskaarten en -lijsten (PK / PL) uit het CBG, maar ook advertentiecollecties (vooral CBG, digitale studiezaal) en grafstenen (Graftombe.nl, online-begraafplaatsen.nl) leveren me rijkelijk informatie over een groot aantal nog onbekende familieleden op, zij het niet zonder moeite.

Voor geëmigreerde familieleden zijn onder voorwaarden uittreksels PK op te vragen bij het Vestigingsregister in Den Haag; met de daaruit verkregen resultaten google ik in het land van bestemming en krijg met wat moeite contact, maar niet iedereen reageert.

Nadat ik geen bevredigend resultaat boek, verruim ik het onderzoek met een extra generatie: van betovergrootvader, grotendeels alleen het vrouwelijk nageslacht van zijn – naamdragende – zonen en kleinzonen. Uiteindelijk bevat m'n bestand ongeveer 180 vrouwen die theoretisch in aanmerking komen. Getoetst aan criteria (o.a. getrouwd, beroep uitgeoefend, geëmigreerd, periode, bekend bij mij, *Achternicht* of andere benaderde familie) blijft er nauwelijks iemand over. Een enkel doodlopend lijntje en een paar twijfelgevalletjes resteren. Zoals een meisje dat in 1917 op 20-jarige leeftijd overlijdt, nadat ze een poosje in Dennenoord in Zuidlaren (psych. inrichting) verbleef (als hulp, verpleegster of verpleegde?). Bronnen om naar haar verder te speuren ontbreken.

Bij dit onderzoek naar familie in de zoveelste graad kom ik diverse trieste (niet ongewoon) en uitzonderlijke gezinnen tegen. De twee meest bijzondere memoreer ik hierna.

Jonge bevolkingsregisters: Bijzondere gezinnen

Voor bovenstaand onderzoek zijn de bevolkingsregisters van na 1910 natuurlijk onontbeerlijk. Daarvoor moet je in de gemeentehuizen zijn, want de microfiches in het RHC GrA (meestal kopieën van de exemplaren van het CBG) gefilmd door leden van de KvJC vd HdLD (mormonen), gaan niet verder dan 1900 of 1910.

Dus mede daarvoor plan ik een driedaags reisje naar de provincie waar niets boven gaat. Op de tweede dag, tijd ik eerst naar een zuidoostelijke gemeente. Ik krijg uit de gezinskaarten 1920-1940 op microfiche bevestiging wat al eerder op te maken leek uit krabbels op de PK van een vader. Namelijk dat 'men' alle zeven kinderen uit een gezin (het eerste overleed jong) rond de hertrouw van de weduwnaar als pleegkinderen verdeelt over familie en (on)bekenden. Wilden of konden stiefmoeder en haar man niet zorgen voor de zeven bloedjes, ten tijde van het huwelijk tussen 9 en 3 jaar? Stiefmoe baart vervolgens zelf ook acht kinderen, te beginnen twee weken voor het huwelijk.

De PK is zoals gebruikelijk eind jaren dertig gemaakt. De A in vak 27 staat voor (administratief) Afgevoerd. De gegevens van afvoeren (datum en plaats, of naam van het hoofd van het gezin waar het kind wordt ondergebracht) zijn vaag in potlood opgekrabbeld. De datums liggen eind jaren '20. Die gegevens moeten allemaal achteraf zijn bijgeschreven, vanaf de gezinskaarten. Eigenaardig; waarom en door wat voor

ambtenaar?

In m'n intussen ruime verzameling uittreksels van Persoonskaarten bemerkte ik meer eigenaardigheden. Ondanks dat dit systeem in de bevolkingsadministratie als zeer nauwgezet wordt gekenschetst – met het bekende grote nadeel tijdens de oorlog – valt op dat ambtenaren er nogal verschillende werkwijzen op na hielden. Zo staan kinderen soms wel en soms niet op moeders PK, en dat is niet alleen afhankelijk van vaders overlijden. Kinderen, vóór het vervaardigen van de kaart getrouwd, staan soms wel en soms niet vermeld. Ondanks deze verschillen blijft het een prachtige bron. Maar met het trekken van conclusies over bijvoorbeeld gezinssamenstelling moet je voorzichtig zijn. De Persoonslijsten geven helaas minder informatie. Ook daar zijn verschillen aanwezig. Zelfs als vermeld staat dat de PK-gegevens volledig zijn mee geconverteerd, blijkt dat lang niet altijd het geval.

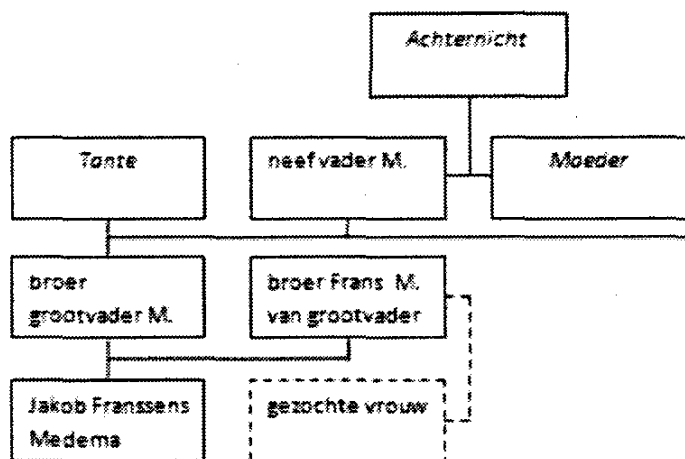
Een ander bijzonder gezin leeft in een naburige plaats binnen nu dezelfde gemeente. Een gewezen echtpaar krijgt rond de datum van huwelijksontbinding nog een kind (de 'circa' geboortedatum heb ik afgeleid uit de leeftijd in maanden in zijn overlijdensakte, wel betrouwbaar eind jaren '40). De man trouwt drie weken na de scheidingsdatum met een vrouw die al twee voorkinderen heeft. Samen krijgen zij drie maanden na hun huwelijksdatum ook een kind. De man krijgt dus in ongeveer drie maanden twee wet-tige kinderen. Of hij van beide kinderen ook de biologische vader is... Het zal je familie maar wezen; de tweede echtgenote is mijn zesdegraads bloedverwante, ook gewoon een achternicht. Ik heb geen contact met haar of haar nazaten gezocht. Duidelijk waarom ik mede geen namen noem...?

Oplossing 1: persoonsverwisseling

Volgend onderzoek brengt me in een gemeentehuis waar ik de loodzware boeken van het bevolkingsregister uit begin 20^e eeuw kan inzien. Gelukkig moet ik het onderzoek zelf doen; m'n vragen zijn me niet zoals in *Verborgen Verleden* en BBC's *WDYTYA* (*Who Do You Think You Are*) vooruitgesneld en er liggen dus nog geen papiertjes bij de bladzijden waar ik familie aantref. Enkele details vullen m'n gegevens aan, maar echte bijzonderheden komen niet boven water.

Vervolgens toer ik naar de laatste gemeente; daaronder vallen beide dorpen van overgrootvader en de gezochte vrouw. Ook daarvan raadpleeg ik enige jonge bevolkingsregisters op microfiche; het levert weinig belangwekkende nieuwe informatie op. Tien minuten voor sluitingstijd wil ik nog even enige adressen bekijken. In het bijzonder van een getrouwde, maar kinderloze broer Frans van m'n grootvader en zijn gelijknamige halfneef. Hun verblijfplaatsen wil ik uit elkaar houden.

Tot m'n verrukking ontwaar ik onverwachts de vrouw uit het eerste onderzoeksspoor, inwonend bij broer Frans, weliswaar onge-trouwd (en dat blijven ze). Of zij er kwam wonen toen Frans' echtge-note overleden was of eerder, is niet afleidbaar. "Verhuizing binnen de gemeente" ³ wordt doorgaans niet gedateerd. Het bewuste bevolkingsregister omvat de jaren 1910-1930. Volgens dit

BR en hun later opgevraagde PK's woont ze tot haar overlijden op hetzelfde adres als Frans Medema, die vijf jaar eerder dan zij sterft. Dus dit is zeker de gezochte vrouw, 'slechts' haar mannelijke 'partner' blijkt door *Moeder* verwisseld. Het door overgrootvader Jakob tot z'n overlijden vaak gevoerde patroniem Franssens zal hem parten hebben gespeeld.

Moeder (van *Achternicht*) die het verhaal de familie instuurde, geconfronteerd met mijn bevindingen, bevestigt de verwarring tussen Frans en Jakob Franssens met de woorden: "Dat heb ik altijd al gedacht." Ach, als je 90 jaar bent... Herinneringen komen automatisch boven, waar vragen eerder niet toe in staat bleken: Ze was met haar Medema-echtgenoot begin jaren '40 wel eens bij het stel op bezoek geweest; de woonkamer had keurig twee bedsteden. Dus geen sprake van hokken. De dorpsbevolking zal daar vast anders over gedacht hebben, leek me. Ik zoek en krijg – na acht jaar – weer contact met een onderzoekster van de voormalige gemeente. Ze spreekt de huidige dorpsbevolking erop aan. Volgens zeggen had Frans gewoon een huishoudster. Wat een voorbeeldig dorp, zo zonder roddels. Trots, dat ook mijn roots daar liggen. Deze onderzoekster hielp me ook met het inperken van de periode waarin het samenwonen was begonnen, iets dat ik uit de bevolkingsregisters niet had kunnen afleiden. M'n oudoom Frans, z'n eega en de gezochte vrouw woonden een paar jaar met z'n drietjes samen. In Aldfaer heb ik Frans en z'n huishoudster stiekem gekoppeld met 'onbekende relatievorm'; anders blijft ze zo sneu loshangen.

Vervolgonderzoek thuis achter de PC in de eerder genoemde bronnen, brengt nog een bijzonderheid.

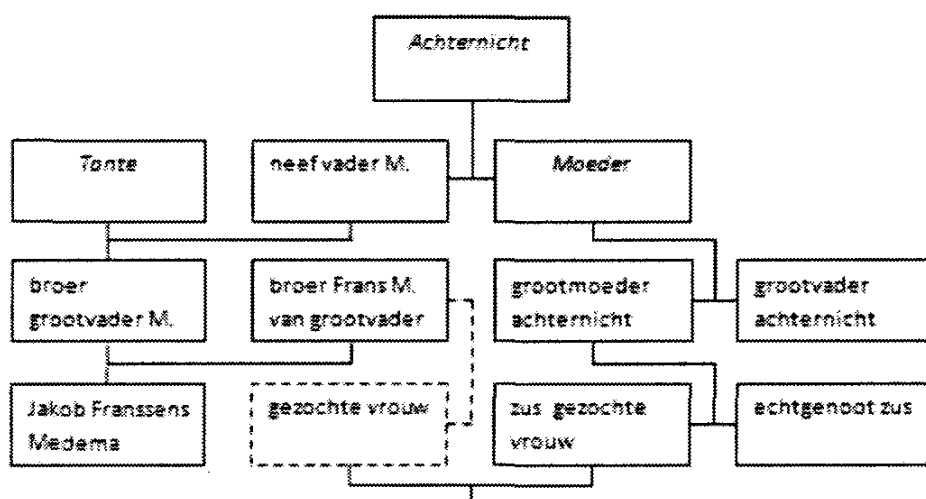
Moeder blijkt een kleindochter van een zus van de bijzit!

Dat was dat: probleem 1 opgelost, einde familieschandaaltje, jamm...

Zou deze vrouw trouwens ook gehandicapt kunnen zijn geweest, dacht ik toen een

tijdje? Dan is probleem 2 ook verdwenen en is van erfelijkheid geen sprake. Ze woont tenslotte eerst thuis, dan bij een ongetrouwde broer en vervolgens bij oudoom Frans, dus tot diens overlijden nooit alleen en komt nergens voor met een beroep. Zou de overlijdensoorzaak nog een aanwijzing kunnen bevatten? Ze overlijdt in Stad, wonende te 'dorp'. Deze oorzaken zijn van de stad Groningen voor een beperkt aantal jaren te raadplegen op de zogeheten overlijdensbriefjes. Een genealogische vriend is zo behulpzaam dit document op te vragen, dat bespaart mij een lange reis. Ze overlijdt aan... acute bronchitis. Dat is geen aanwijzing.

Haar overlijden wordt bij de burgerlijke stand aangegeven door een tantezegger. Van hem traceer ik nazaten via advertenties en een PK. Een telefoonnummer op internet is snel gevonden, dus pak ik de telefoon. Helaas, de hele familie heeft geen kennis van de overledene, blijkt bij navraag.

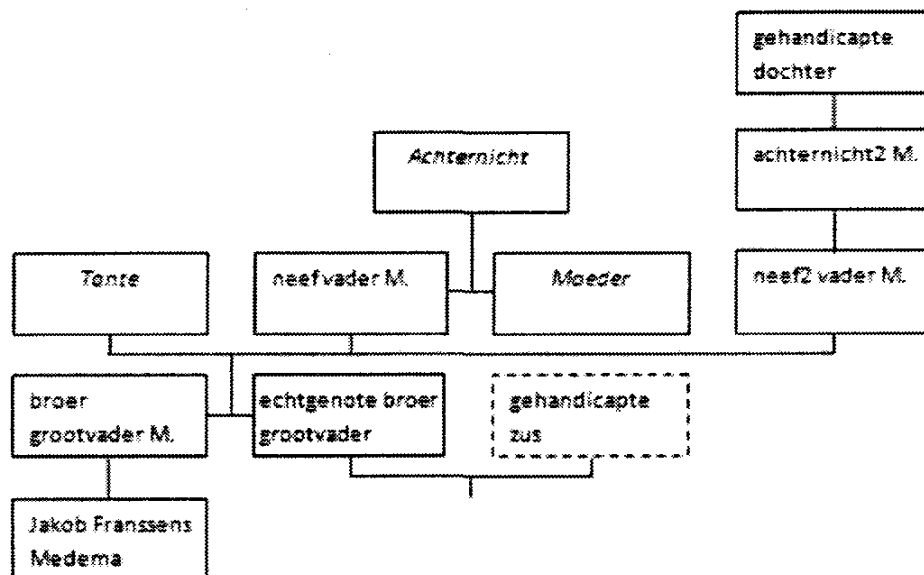

Oplossing 2: anticlimax

Vervolgens check ik alle 180 vrouwen nogmaals. Ik zoek naar een niet-geëmigreerde, ongetrouwde, onbekende vrouw, zonder beroep, niet te jong en niet voor circa 1900 overleden, niet geboren na circa 1950, niet in afgelegen takken of plaatsen. Ik geef het op en bel *Achternicht* op om te zeggen dat ik het onderzoek wil beëindigen. Kort voordat ik haar bel heeft ze onverwacht contact gehad met weer een andere, verre nicht en vertelt haar het verhaal van mijn zoektocht. En die openbaart prompt de anticlimax: Een zus van hun grootmoeder vaderszijde was gehandicapt. Gezien vanuit *Moeder* was dit dus iemand van de Medema-tak, maar ik had alleen de Medema-kant onderzocht.

De gehandicapte meisjes blijken dus verwant in de vijfde graad, met een consanguiniteit⁴ van $3\frac{1}{8}\%$.

Het was trouwens langer geleden dan ik had verondersteld. Het meisje is geboren in 1883, woonachtig in Friesland en overleden in 1900, zestien jaar oud. Dat oudtante ervan geweten had, is toch wel bijzonder, want zij werd in 1912 geboren. Haar moeder,

der, een zus van het gehandicapte meisje, zal het haar hebben verteld. Waarom *Tante* zo bot reageerde rond 1980 kan mijns inziens niet z'n reden vinden in het taboe op handicaps, opgeworpen door weer een andere, geëmigreerde achternicht.

Nawoordje

Ik kan me eigenlijk maar moeilijk vinden in de 'oplossing' van het tweede probleem. In de eerste plaats voel ik uiteraard een natuurlijke weerstand omdat ik die richting van onderzoek over het hoofd heb gezien. In de tweede plaats omdat de aangewezenen zich buiten de door mij gestelde criteria bevindt. Maar ja, om nu door te gaan met onderzoek als het antwoord voorligt...

Veel spijt van de investeringen in tijd en kosten heb ik niet. Want ik heb nieuw soort onderzoek verricht, heb veel tot nu toe nauwelijks of niet eerder geraadpleegde bronnen onderzocht, en heb enkele bijzondere gezinnen aangetroffen. En niet in het minst, ik heb er een heleboel familie bij gekregen! M'n bestand is met honderden personen uit het jonge verleden uitgebreid.

Voetnoten

- 1 Deze personen duid ik voor herkenbaarheid in het vervolg op deze wijze aan. Achternicht vervult een belangrijke rol in dit artikel.
- 2 Voor de eenvoud heb ik hen enkelvoudig weergegeven; ik heb meer versimpeld.
- 3 Kolom 13a in vele vastbladige bevolkingsregisters.
- 4 Bloedverwantschap (percentage met dank aan *Aldfaer*).

Twee korte Hogelandster genealogieën, onderling verknoot door huwelijken uit 1781 en 1782.

Petronella J.C. Elema, Groningen.

Bossina(de)

- I. **Pierre Boissonade**, chirurgijn in militaire dienst 25-5-1707, 1712, 1713, tr.
Petronella Maria Boguet.

Uit dit huwelijk:

- 1 **François**, ged. Den Haag (Waals) 4-2-1717.
- 2 **Pierre**, ged. Den Haag (Waals) 20-7-1719, volgt II.
- 3 **Daniel**, ged. Den Haag (Waals) 11-9-1721.

- II. **Pieter [Pierre] de Boissonade**, ged. Den Haag (Waals) 20-7-1719, chirurgijn in garnizoen te Bergen op Zoom (1751), te Uithuizermeeden (1753, 1757), begr. Uithuizermeeden (als **P. Bossina**) 16-12-1791, tr.1., otr. Den Haag (Groote Kerk) 17-1-1751 **Elisabeth Clara Schmidt (Smits, etc.)**, bij haar huwelijk van Den Haag, begr. Uithuizermeeden (Dr. P.D. Bossinade vr.) 16-5-1779, tr. 2. (als Pieter de Boissonade, van Uithuizermeeden) Uithuizermeeden 17-5-1781 **Anje Roelfs**, ged. Kantens 22-2-1756, begr. Uithuizermeeden (Dr. P. de Bossenade wedw.) 6-7-1792, dr. van *Roelf Jans Backer* en *Antje Berends*.

Pierre de Boissonade werd lidmaat van de Waalse kerk te Amsterdam 26-8-1744, opnieuw 20-2-1750, en is nadien vertrokken naar Den Haag.

In Uithuizermeeden verscheen op 14-10-1753 met attestatie de E. Pieter de Boissonade "chirurgus als hier van de Waalsche gemeente van Amsterdam". Ik heb daar geen kinderen gedoopt kunnen vinden.

Pieter de Boissonade en Elisabeth Clara Smits waren wel op 1-11-1765 te Amsterdam getuige bij de N.H. doop van Pieter Adriaan, zoon van Pieter Martens en Adriana van Duijn. Toen waren ze daar dus even terug!

De overlijdensdata van Pieter Boissonade en zijn tweede vrouw Anje Roelfs, zoals ontleend aan de huwelijksakte van Bartholomeus in 1814 (de bijlagen ontbreken) waren resp. Uithuizermeeden 6-7-1792 en 13-12-1791. De data opgegeven in het begraafregister van Uithuizermeeden wijken daarvan af en die zijn hier aangehouden.

Uit het eerste huwelijk:

- 1 **Agatha Petronella**, "teruggerekend" geb. Uithuizermeeden ca. 1747, waarschijnlijk geb. "onderweg" ca. 1751, lidmaat Uithuizermeeden 5-4-1778; zie voor haar "Molenbeek".
- 2 **Wilhelmina de Boissonade**, ged. Uithuizermeeden 9-12-1753, lidmaat Uithuizermeeden 5-4-1778.
- 3 **Elisabeth**, ged. Uithuizermeeden 9-11-1755.
- 4 **Margaretha**, ged. Uithuizermeeden 26-12-1757.
- 5 **Margaretha Boissonade**, ged. Uithuizermeeden 7-6-1761, lidmaat Uithuizermeeden 5-4-1781 (als Greetje Boissonade).

Uit haar werd geboren:

- a **Peter**, ged. Uithuizermeeden 11-4-1783.

Uit het tweede huwelijk (allen onder de familienaam):

- 6 **Peter Roelofs**, ged. Uithuizermeeden 3-8-1783.
- 7 **Roelfke**, ged. Uithuizermeeden 1-5-1785, volgt IIIa.

8 **Pieter**, ged. Uithuizermeeden 23-12-1787.

9 **Bartolomeus**, ged. Uithuizermeeden 26-3-1790, volgt IIIb.

IIIa. **Roelfke Pieters Bossonade**, ged. Uithuizermeeden 1-5-1785, dagloonster, overl. Uithuizermeeden (oud 45 jr, huis no. 263a) 13-9-1830, tr. Uithuizermeeden 13-12-1828 **Kornelis Izebrands Groendijk**, ged. Uithuizermeeden 14-6-1789, dagloner, overl. Uithuizermeeden (oud 47 jr.) 17-1-1846, zn. van *Izebrand Jakobs*, landbouwer, en *Jantje Kornelis*; hij tr. 1. Uithuizermeeden 1-4-1820 *Anje Jans Zuidema* en tr. 3. Uithuizermeeden 22-12-1832 *Anje Tjasses van Dijk*.

Uit haar werd geboren:

- 1 **Pieter Mechiels Bossinade**, geb. Uithuizermeeden (huis no. 131) 15-12-1813, overl. Uithuizermeeden (*Pieter Migchiels Bossoinade*, huis no. 136, oud 17 weken) 10-4-1814.
- 2 **Pieter Bossema**, geb. Groningen (in het Nosocomium Academicum) 11-4-1824, overl. Uithuizen (oud 14 weken) 22-7-1824.
- 3 **Anje Pieters Bossonade**, geb. Uithuizermeeden 15-5-1826, overl. Uithuizermeeden (huis no. 65, oud 6 weken) 30-6-1826.

IIIb. **Bartholomeus Bossinade**, ged. Uithuizermeeden 26-3-1790, kleermaker, vanaf 1830 koopman, overl. Usquert (oud 77 jr.) 15-4-1867, tr. Usquert 19-1-1814 **Martjen Cornelis Oostma**, ged. Usquert 6-10-1793, overl. Usquert (oud 46 jr.) 4-5-1840, dr. van *Cornelis Jakobs Oostma* en *Anje Pieters*, korenschippers.

De familienaam was in deze generatie al vrij nauwkeurig uitgekristalliseerd tot Bossina of Bossinade. De voornaam van Bartholomeus was echter een bron van verwarring: die moet in het dagelijks gebruik Barteld hebben geluid, waarbij in sommige gevallen de variant Albertus / Albartus is ontstaan.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Jakob Bossinade**, geb. Usquert 22-6-1814 (als zn. van *Albertus Bossinade*, 23 jr., kleermaker), overl. Usquert (*Jakob Bartholomeus*, oud 4 weken) 26-7-1814.
Bij de geboorteaangifte ondertekende de vader als Albartus Bossinade, bij het overlijden als Bartholmeus Pieters Bossinade.
- 2 **Anje Bossina**, geb. Usquert (huis no. 154, dochter van *Barteld Bossina*) 11-6-1815, overl. Usquert (huis no. 154, oud 21 jr., als *Anje Albertus Bossina*, dr. van *Bartholomeus Pieters Bossina*) 9-6-1837.
De geboorteakte werd door de vader ondertekend als *Barteld Bossina*. Zij overleed later als *Anje Albertus Bossina*.
- 3 **Jacob Bartelomeus Bossina**, geb. Usquert (huis no. 152) 3-3-1819, overl. ald. (oud 3 jaar) 2-5-1822.
- 4 **Jacob Bartholemeus Bossinade**, geb. Usquert 16-3-1823, overl. Usquert (oud 17 jr.) 5-10-1840.
- 5 **Rudolf Bossinade**, geb. Usquert (huis no. 154) 2-3-1825, schoenmaker, overl. Ten Boer (oud 88 jr.) 8-10-1913, tr. Usquert 14-3-1862 **Martje Homan**, geb. Westervijtwerd (gem. Middelstum) 7-6-1840, overl. Toornwerd (gem. Middelstum, oud 39 jr.) 20-3-1880, dr. van *Hendrik Egberts Homan*, ijzersmid, en *Catharina Abels Groeneveld*.
De vader ondertekende de geboorteakte als B. Bossinde.
- 6 **Kornelis Jacobs Oostma Bossina**, geb. Usquert (huis no. 154), verversknecht, overl. Groningen (doch woonachtig te Usquert, oud 87 jr.) 22-11-1917, tr. Usquert 25-9-1856 **Jannette Smit**, geb. Groningen (Oude

Kijk in't Jatstraat K 205a) 26-1-1835, hoedenmaakster, overl. Usquert (oud 67 jr.) 17-10-1902, dr. van *Klaas Smit*, koopman, en *Zwaantje Bolt*.

De vader werd in de akte betiteld met Bartolomeus Pieters Bossinade, 40 jaar en koopman. Hij ondertekende als B.P. Bossinade.

Molenbeek

- I. **Roelf Jans Bakker**, van Kantens, bakker (naam/beroep vermeld 1756, 1759 en 1827), tr. Kantens 29-10-1752 **Antje Berends**, van Obergum.

Beider dopen te gegevener plaatse niet aangetroffen.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Jan Roelfs**, ged. Kantens 5-5-1754.
- 2 **Anje Roelfs**, ged. Kantens 22-2-1756, tr. Uithuizermeeden 17-5-1781 Pieter de Boissonnade (zie Bossinade).
- 3 **Trientje Roelfs Molenbeek**, ged. Kantens 6-2-1759, overl. Ezing 10-9-1827, tr. Tinallinge 22-6-1783 **Derk Hinderikus Sissing**, van Obergum (1756), van Tinallinge (1841), herbergier te Ezing, overl. Ezing (oud 91 jr.) 18-11-1841, zn. van *Hindrikus [Derks?] Sissing* en *Aafke Hindriks*.

Bij zijn overlijden werden 's mans ouders opgegeven als Hinderik Derks en Aafke Hindriks. Hindericus Sissing, van Obergum, schoolmeester, tr. Sauwerd 21-3-1756 Aafke Hindriks, van Wetsing. Uit dit huwelijk een zoon Hindrik te Uithuizen (1756) en daarna Jan, Hinricus, Hendrik, Cornellis en Jacob te Tinallinge (1767-1778). De doop van Derk is niet gevonden; als hij in 1841 inderdaad 91 jr. was, werd hij lang voor het huwelijk met Aafke Hindriks geboren, ca. 1750. Waarschijnlijker is, dat hij tussen 1756 en 1767 werd geboren.

Uit dit huwelijk:

- a **Aafke Derks Sissingh**, ged. Tinallinge 27-7-1783.
 - b **Hinderikus Derks Sissing**, ged. Ezing 2-3-1787.
 - c **Rudolf Derks Sissing**, ged. Ezing 13-6-1790.
 - d **Hindrik Derks Sissing**, ged. Ezing 2-3-1792.
- 4 **Berent Roelfs**, ged. Kantens 4-10-1761, volgt II.

- II. **Berend Roelfs Molenbeek**, ged. Kantens 4-10-1761, overl. Feerwerd 5-1-1798, arbeider, otr. Uithuizermeeden 17-11, otr. Kantens 30-11-1782, tr. Uithuizermeeden 17-11-1782 **Agata Petronella de Boissonnade [Bossinade, Bos, etc.]**, geb. ca. 1747 (?), bij haar huwelijk van Uithuizermeeden, lidmaat Uithuizermeeden 5-4-1778, arbeidster, overl. Feerwerd (oud 63 jr.) 10-11-1810, dr. van *Pieter de Boissonnade* en *Elisabeth Schmid*.

Berend Roelfs Molenbeek werd lidmaat op belijdenis te Feerwerd 5-10-1793. Bijgeschreven stond: (obiit); hij overleed inderdaad - enkele jaren nadien - in Feerwerd. Zijn vrouw Agatha werd in de Lijst van Successie opgevoerd als Aagjen Pieters! In Feerwerd werd vermeld:

Feerwerd 10 nov. 1810 overleden Agatha Petronella de la Boisenade wed^{we} van Berend Roelfs in de ouderdom van 63 jaren nalatende een kind. (Diakonie.)

Feerwerd 10 nov. 1810 overleden Agorta Petronella Pieters Bos wed^w v. Berent Roelfs en ter aarde besteld d. 16 nov. nalatende 1 kind oud 63 jaren. "Zij heeft het brood v. de Jakonie genoten."

Berend Roelfs droeg de naam Molenbeek al bij de dopen vanaf 1786. Zijn overlijdensdatum is ontleend aan een akte van bekendheid bij het huwelijk van de jongste dochter, Antje.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Elisabeth Clara**, ged. Uithuizermeeden 12-10-1783.
- 2 **Antje**, ged. Uithuizermeeden 16-1-1785.
- 3 **Pieter**, ged. Groningen M.K. 29-9-1786 (in het Appelstraatje).
- 4 **Antje**, ged./ged. Feerwerd 29-6/4-7-1790.
- 5 **Antje**, geb./ged. Feerwerd 19-9/29-9-1793, volgt.

III. **Antje Berends Molenbeek**, geb./ged. Feerwerd 19-9/29-9-1793, overl. Aduard (oud 33 jr., sic) 4-6-1832, tr. Aduard 1-9-1827 **Harm Hendriks Dijkema** [**Diekema**, etc.], geb./ged. Zuidhorn 27-4/6-5-1798, arbeider (1827), overl. Aduard (oud 49 jr.) 9-4-1847, zn. van *Hendrik Jans (Dijkema)* en *Antje Harms (Poppema)*; hij hertr. Aduard 2-9-1833 *Knelske Hendriks Bulthuis*.

Bij haar huwelijk was Antje 37 jr.; zij overleed nog geen twee maanden na de geboorte van de naar haar vernoemde dochter. In de overlijdensakte werd overigens de naam van haar moeder opgegeven als Klaaske Pieters Bos. Haar weduwnaar hertrouwde vijftien maanden later. Drie weken daarna stierf het eenjarige dochttertje...

Uit haar werd geboren:

- 1 **Aagtje Molenbeek**, geb. Feerwerd 21-12-1824, overl. Feerwerd 2-2-1825.

Uit het huwelijk:

- 2 **Berend Dijkema**, geb. Aduard 14-4-1828, overl. Aduard (oud 43 jr.) 27-11-1871.
- 3 **Antje Harms Diekema/Dijkema**, geb. Aduard 4-6-1832, overl. Aduard (oud 1 jr.) 27-9-1833.

De Blaauwverver

Mattie Bruining-Hoeksma, m.bruining@chello.nl; www.mattiebruining.nl

Toen ik op de site van 'Het verhaal van Groningen' keek, las ik daar het verhaal van de Afscheiding; een aantal leden van de Nederlands Hervormde Kerk verliet deze kerk en stichtte de Gereformeerde Kerk.

(Zie www.hetverhaalvangroningen.nl/story/119?axelref_page=0).

Die beweging begon in het Noord-Groninger dorp Ulrum, in 1834, onder leiding van ds. Hendrik de Cock.

Een voorvader van mij was hierbij aanwezig. Over hem is een feuilleton geschreven door Ds. J. Kok 'De Blaauwverver'. Hieronder een samenvatting van dit verhaal. Het gaat over Claas de Wit, mijn voorouder via mijn moederskant.

Moeder Menke Sierds de Wit (geb. 1758 - ca.1801) woonde met haar twee zonen: Claas (geb. 9-10-1777) en Pier (geb. 1779) in Franeker. Ze had een dochttertje verloren. Haar man Dirk was zeeman op een koopvaardijship 'De Meeuw' en was op weg naar Indië vermist op zee.

Claas werkte in de zaak van Mijnheer Van Tuinen, een wolhandel, wolkammerij, spinnerij en blauwververij. Menke werkte er als werkvrouw en spinster.

Toen er oorlog kwam met Engeland, meldde Claas zich aan bij de Nederlandse vloot (in 1795). Hij kwam aan boord van het fregatschip de 'Medemblik', als koksmaatje. Eén uit de vloot van 16 oorlogsschepen. Tijdens een drie uren durende zeeslag had de Engelse vloot de Bataafse geheel overwonnen. Claas was gewond aan zijn been, en ziek geworden. Het schip werd buitgemaakt, maar raakte op drift. Het dreef in oktober

1797 aan op Walcheren. Zo werd Claas de Wit gered. Hij kwam terecht in de marine-kazerne te Hellevoetsluis (tegen zijn zin).

Een brief uit Franeker bracht droevig nieuws: z'n broer Pier, die als scheepsjager werkte, was verdronken. Om z'n moeder te troosten deserteerde hij uit het leger. Voor dat hij haar bereikte, kreeg hij het bericht van haar overlijden.

Claas had een andere naam aangenomen, omdat hij als deserteur misschien gezocht werd. Na omzwervingen komt hij terecht in Havelte. Hij werkte als 'snieder' (kleermaker). Na een poosje trekt hij verder om zelf een zaakje op te zetten. Via familie van hem, de burgemeester van Winschoten, Lammert Alberda, komt hij rond 1801 in huis bij 'Wietskemoei'.

Onder de naam Claas Pothuis begint hij als kleermaker, in Winschoten. Hij trouwde, onder z'n valse naam, te Winschoten op 19-01-1803 met Foske Okkus van der Laan (geb. 1767 te Midwolde - 27-3-1843 te Marum). Zij was weduwe van Lucas Blies en had twee dochtertjes: Grietje gedoopt op 15-2-1795 te Winschoten en Berendje 6-1-1799, overleden te Pieterzijl op 14-4-1886. Getrouwd met Gerrit Reinders Noordhof.

Binnen een jaar na hun huwelijk wordt hun zoon geboren: Lammert Albeda, genoemd naar de burgemeester, als dank voor zijn hulp.

In 1813 durft Claas met z'n eigen naam voor de dag te komen en wordt z'n huwelijk als echt erkend. (Uit de huwelijksakte uit 1803 op www.allegroningers.nl blijkt dit niet, daar staat hij gewoon met z'n eigen naam.)

In 1814 moeten ze hun gehuurde woning verlaten en huurt Claas hals over kop de herberg 'Het roode Paard'. Dat leven bevalt hen niet en na een jaar vertrekken ze naar Grootegast, waar ze bij een mede-deserteur Fokke Everts van Bolhuis aankloppen. Ze wonen daar een poosje in het armenhuis. Claas gaat eieren en boter kopen en daarmee naar de markt in Groningen. Dit gaat goed, zodat hij een woning kan huren in Lucaswolde. Ze kunnen zelfs enkele koeien aanschaffen. Hij zoekt werk voor z'n zonen en koopt voor f 20,- een verwiel (spinnewiel) en van het spinnen komen ze tot weven en tot een blauwververij.

Ze gingen zondags naar Ulrum lopen, ruim 4 uur heen en 4 uur terug, om te luisteren naar Ds. De Cock. Door de week vertelden ze de verhalen door aan de achterblijvers. Dit was rond 1833-1834.

Een zekere Ds. Scholte wilde preken in Ulrum, i.p.v. Ds. De Cock (zijn dochtertje was net begraven). Ze kregen voor deze ruil geen toestemming en Ds. N. Smith van Leens ging voor. De kerkgangers waren boos en drongen op Ds. Smith aan. Later werd gezegd dat de mensen deze dominee hadden aangevallen. Ds. Scholte preekte toen op een stuk land, 's middags. Dit was in oktober 1834. Men zocht een zondebok voor het gebeuren in de kerk en men had iemand in het gedrang gezien met blauwe handen (Claas de blauwverver). Hij werd toen (vals) beschuldigd en gevangen gezet; evenals Ds. Scholte, in Appingedam. Ze kwamen naast elkaar in de cel en Dominee kon Claas bemoedigen met gezang en preek. In Groningen werd Ds. De Cock gevangen gezet. Later werd Claas ook naar Groningen gebracht. Hij zat daar een half jaar in voorarrest. Daarna werd hij anderhalf jaar gevangen gehouden in Hoorn.

Hij wordt de grootste martelaar der Afscheidenen.

In Grootegast werd de zaak voortgezet en werden er, geheime, bijeenkomsten gehouden. Op 20 juni 1835 wordt in Grootegast de Gereformeerde Gemeente gesticht. Lammert A. de Wit wordt diaken. Er mogen, volgens bepalingen door Napoleon opgesteld, niet meer dan 19 personen samenscholen. Er werd ook wel eens proces-verbaal opgemaakt wegens overtreding.

In de winter van 1836 komt Claas uit het gevang.

De kinderen van Claas waren:

Lammert Alberda geboren te Winschoten 16-6-1803, overleden 11-3-1891 te Marum, trouwt met Martje Holwein. Hij wordt net als zijn vader blaauwverver.

Okje geboren te Winschoten 4-3-1805, overleden 1-9-1884 te Grootegast, trouwt in 1840 met Jakob Olthoff.

Derk geboren te Grootegast op 26-4-1808, trouwt op 5-4-1832 te Grijpskerk met Trientje Reinders Noordhof.

Petrus geboren te Grootegast op 1-5-1812 overleden op 11-5-1886 te Grootegast, trouwt op 1-11-1832 te Grootegast met Trientje Jans Boonstra. Z'n 2^e huwelijk is op 11-3-1874 met Aaltje Berends Hoeksema.

Claas is na de dood van Foske nog getrouwd met Antje Geerts Kats (1798 - 24-4-1848) ('snieder Antje'- ze was naaister). Dit huwelijk viel hem tegen. Claas sukkelde veel met z'n maag en been. Hij sterft 29 april 1846 te Nuis (gem. Marum).

De lijn van mij naar Claas de With:

Mattie Hoeksma	1958		
Aafke Postma	1923-	x Louw Hoeksma	1917-1986
Gepke de With	1893-1970	x Ate Postma	1887-1973
Petrus de With	1860-1923	x Martje Brink	1865-1924
Jan de With	1833-1913	x Antje Renkema	1832-1871
Petrus de With	1812-1886	x Trientje Boonstra	1806-1873
Claas de With	1777-1846	x Foske v.d. Laan	1768-1843
Durk de With	1756-±1791	x Minke Sierds	1758-±1801
Claas de With	1731-1770	x Geertje Dirks	1728-1770
Tamme Lucas	1697-1742	x Trijntie Clases	 -1772
Luichas Harmens	1654-1724	x Grijtje Goslicks	1661-1707
Harmen	±1621-1674	x Tietsche Jans	

De invoering van de burgerlijke stand en het verlies van rechten ontleend aan de doop.

Chris van Dijkum, Nootdorp

Garbrand Hindriks van Dijkum ¹, geboren 17 mei 1778 te Larrelt (D) en overleden 8 oktober 1853 te Groningen, is bij de invoering van de burgerlijke stand in 1811 als kastelein woonachtig in de Herestraat te Groningen. Hij is, na het overlijden van zijn eerste vrouw Adriaantje Jelkes Kruizinga (1779-1804), op 28 oktober 1810 te Groningen voor de tweede maal getrouwd met Jantje Goedhuis (1786-1859).

Op 15 augustus 1810 heeft Garbrand Hindriks reeds aan het Burgerweeshuis 15 gulden betaald voor het genot van het weeshuis voor zijn eventuele kinderen. Garbrand Hindriks is zelf op jeugdige leeftijd in 1785 wees geworden, waarna hij, met zijn drie broers en één zus, waarschijnlijk is opgevoed door zijn halfoudoom Rudolphus Oosterveldt (1716-1803), predikant te Wittewierum en later als emeritus woonachtig te Groningen, die in tweede huwelijk (1782) getrouwd was met de veel jongere Alberdina Boelens (1740-1800).

Op 6 april 1811 wordt het eerste kind, Garbrand Hinderks, geboren en op 19 april 1811 in de Martinikerk gedoopt. In 1814 is Garbrand Hindriks woonachtig in de

boerderij-herberg Kranenborg aan de Drentselaan (nu Peizerweg 160) te Hoogkerk. Op 30 augustus 1814 krijgt het echtpaar in Hoogkerk een dochter Sietske en op 30 juni 1816 een zoon Jan. Deze kinderen worden niet in Hoogkerk, maar in Groningen gedoopt om redenen die verderop duidelijk zullen worden. In 1816 komt Garbrand Hindriks in botsing met de voogden van het Burgerweeshuis die weigeren het recht op het weeshuis voor zijn twee in Hoogkerk geboren kinderen toe te kennen, met als argument dat zij niet in Groningen zijn geboren. Garbrand Hindriks is echter van mening dat, als vanouds, de doop in Groningen het recht op het weeshuis geeft. Hij neemt een advocaat in de arm om zijn zaak te behartigen. Het verzoekschrift met apostille is tot op heden in de familie bewaard gebleven. De inhoud is als volgt:

Request voor G.H. van Dijkum, kastelein wonende buiten A Poort onder Groningen

Dr. Paehlig [advocaat]

Aan de Edele Achtbare Heren Burgemeesteren der stad Groningen.

Geeft eerbiedig te kennen G.H. van Dijkum, kastelein wonende buiten A Poort onder Groningen.

Dat suppl^t zedert den jare 1794 alhier te Groningen is woonachtig geweest en het Burgerregt heeft genoten.

Dat suppliant in den jare 1810 getrouwd zijnde aan het Burgerweeshuis heeft betaald de som van 15 gls en zulks om eventueel voor zijne kinderen het genot te hebben van gezegd weeshuis.

Dat suppliant in den jare 1814 uit deze stad is vertrokken naar zijne tegenwoordige woonplaats zijnde ongeveer $\frac{1}{4}$ uur buiten de stad gelegen aan de Drentsche Laan buiten Aa Poort op de scheiding tusschen deze stad en Hoogkerk staande evenswel het huis door suppl^t bewoond onder deze stadstafel.

Dat suppl^t ook zijne landslasten alhier ter stede voldoet blijkens quitancien daarvan hierbij overgelegd.

Dat suppl^t nu zijn geboren gedurende hij te zijner tegenwoordige woonplaats woonachtig is, twee kinderen als een meisje in Augustus 1814 en een zoon in Junii 1816 welke suppl^t heeft doen inschrijven in de acte van den burgerlijken stand te Hoogkerk, edoch doen dopen alhier te Groningen, oordelende, dat gelijk dit te voren altoos gebruik geweest is, de doop den suppl^t het regt gaf op het weeshuis.

Dat suppl^t mede ook op grond hiervan tengevolge annonces in de couranten op ordre van de voogden van het Burgerweeshuis alhier gedaan, zich bij gezegde voogden heeft vervoegd ter behouding van het regt op gezegd weeshuis ook voor zijne twee hier boven gedagte kinderen.

Dat nogthans de voogden den suppl^t hebben te kennen gegeven dat niet de doop maar het doen inschrijven der geborene kinderen in de registers van den burgerlijken stand alleen het regt konde doen behouden op het weeshuis uit hoofde van de verandering ten aanzien der geboorte acten en dat bijgevolg de suppl^t daarvan was verstoken.

De suppl^t hierover ten uitersten gevoelig en dat het alleen door zijne dwaling is en niet om zich aan zijne verplichtingen te onttrekken dat hij verstoken zoude zijn van een regt waarop hij als vader van nog onnozele kinderen den hoogsten prijs stelt, neemt de vrijheid Uedele Achtbare te adiëren met submis verzoek:

“Ten einde het aan Uedele Achtbare goedgunstig gelieve te behagen, de voogden van het Burgerweeshuis alhier te autoriseren om aan den suppl^t te verlenen het uitgebreide regt op hetzelfde weeshuis tegens betaling van 15 guldens

alles conform art 2 van de publicatie van Uedele Achtbare van den 15 Julii 1816",

q.t.

[get.] Mr. J[ohannes] E[rnestus] Paehlig q.q.

In kantlijn:

(2° Apostille)

Na ingekomen berigt hebben Burgemeesteren het verzoek ten Requeste gedaan geaccordeert

Gron. 24 Maart 1817

De Burgemeesteren

[get.] B[althasar] D[aniel] van Idsinga

Te vorderen v[oor] desolvend

[get.] R[eneke] Lohman

Dat het behoud van het recht op het weeshuis niet alleen de suppliant, Garbrand Hendriks, na aan het hart lag, maar ook zijn erfgenamen moge blijken uit het feit dat de kwitantie van het "Uitgebreid Regt op het Roode- of Burger-Weeshuis te Groningen" van 3 april 1817, alsmede de kwitantie van het "Behoud van Regt bij Overerving" van 1 november 1853 van zijn jongste zoon Willem van Dijkum (1830-1870) nog steeds in de familie aanwezig is.

Noot:

- 1 Kwartierstaat Willemina van Dijkum, Groninger Kwartierstatenboek 3, red. R.H. Alma et al., Groningen, 2008.

Interview met Betty Jongejan

Klaas Niemeijer, redacteur

In het gebouw Cascadeplein 4 is behalve het RHC Groninger Archiven ook het OVCG ondergebracht. Coördinator van het OVCG is Bettie Jongejan.

In deze aflevering een gesprek met haar.

• **Waar staat de afkorting OVCG voor?**

Sinds 2008 is de naam OVCG, een afkorting van Oorlogs- en Verzetscentrum Groningen. Vroeger heette de stichting OVMG, een afkorting van Oorlogs- en Verzetmaterialen Groningen. Die afkorting werd wel eens gelezen als Oorlogs- en Verzetmuseum Groningen, wat verwarring wekte, aangezien wij geen museum zijn, maar een educatie- en documentatiecentrum over WW II in stad en provincie Groningen.

• **Jouw functie is coördinator van het OVCG. Wat omvat die functie?**

De functie kenmerkt zich door een breed taakveld: collectiebeheer, fondsenwerving, projectmanagement (educatie en documentaireseries), het behandelen van onderzoeksvragen, webbeheer, het begeleiden van vrijwilligers en stagiaires. Bovendien is de coördinator correspondent van *Feith*, het magazine van Cascadeplein 4.

• ***Dat is inderdaad nogal wat. Sinds wanneer werk je bij het OVCG en waarom heb je juist voor deze baan gekozen?***

Net toen ik afgestudeerd was in geschiedenis en journalistiek, kwam deze vacature vrij. Hierop heb ik gesolliciteerd en na de sollicitatieprocedure werd ik op 1 februari 2010 aangesteld. Het werk bevalt me prima. Het is een uitdagende en inspirerende taak.

• ***Kan het OVCG ook iets voor de genealoog betekenen?***

Jazeker. Ten eerste zijn de verzetskaarten te raadplegen via www.archieven.nl; zoeken op OVCG. De overige documentatie (inventaris) is binnen nu en 5 jaar online te raadplegen. De meeste documentatie is gefocust op het verzet. Sommige archieven zijn echter beperkt openbaar.

• ***Hoe ziet volgens jou de toekomst van het OVCG er uit?***

Er komen steeds minder mensen die de Tweede Wereldoorlog bewust hebben meegeemaakt. Het is belangrijk dat verhalen goed worden vastgelegd, want straks is er niemand meer die uit eerste hand er nog iets over kan vertellen. Het afgelopen jaar en dit jaar is het gelukt om drie documentaires samen te stellen die alle betrekking hebben op het Groninger verzet.

Verder wordt er gewerkt aan een I-tour WO II in de stad Groningen. Ook het door Monique Brinks in gang gezette onderzoek naar het Scholtenshuis wordt voortgezet. Het eerste boek *Daden* is al verschenen, en in 2013 en 2015 zullen de delen 2 en 3 worden uitgebracht.

Een nieuw project is een documentairedrieluik over de bevrijders van Groningen. In dit kader zal er ook aandacht worden besteed aan de Groninger oorlogsbruiden. De belangstelling voor de Tweede Wereldoorlog zal in de loop van de tijd gaan veranderen. Maar de ooggetuigen zijn er straks niet meer, dus zullen we het verhaal over de oorlog op een andere manier moeten vertellen. Het is aan het bestuur om t.z.t. een besluit te nemen over een eventuele andere koers, maar voorlopig blijft er nog genoeg werk te doen.

• ***Het collectiebeheer. Kun je daar nog iets over zeggen?***

Het OVCG blijft geïnteresseerd in oorlogs- en verzetsmateriaal uit stad en provincie Groningen. Soms worden bij zolderopruiming en uitruiming van een woning nog voor het OVCG interessante zaken gevonden. Ook als u twijfelt: we kunnen hier bekijken of de materialen waardevol zijn voor onze collectie. Zonder meer weggooien is doodzonde!

**Geschiedenis Literatuur Architectuur Natuur
Duitse boeken voor Duitse prijzen**

Boeken over Groningen

**BOEKHANDEL
GODERT WALTER**

Oude Ebbingestraat 53
9712 HC Groningen

050-312 25 23
info@godertwalter.nl
www.godertwalter.nl

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

www.allegroningers.nl is DE site om gegevens over Groninger voorouders te vinden. Zoekmogelijkheid op naam of deel ervan, met of zonder wildcards (*). 'Minder is meer' is hier geboden. Voor Johan (ook Jan) Titsing (Titsinck, Tissing enz.) tikt u dus in ti*n* bij **Achternaam**, bij **Voornaam** wordt dat j*n. Het resultaat is 51 treffers, waarvan een (klein) deel niet tot mijn familie behoort.

Via **Toon uitgebreide zoekopties** kunt u zoeken op een bepaalde plaats of op bijvoorbeeld naam kind, moeder, vader of bruid. Bij **Rol** is dat aan te geven.

Een zusje van allegroningers is www.allefriezen.nl. Aktes vanaf 1811 voor een groot deel van de provincie Friesland (Fryslân). Ook hier kunt u zoeken met wildcards. Wybren (Wieberen, Wieberen) van Stralen wordt dus bij **Familienaam** Str*len, bij **Voornaam** tik ik w*n. Op de gevonden gegevens klikken geeft meer informatie, het oogje rechtsboven geeft de originele akte. U kunt hem als pdf-bestand downloaden. Voor doopgegevens van Fryslân moet u voorlopig nog even zoeken op www.tresoar.nl.

23 resultaten gevonden							
familienaam	voornaam	rol	(voormalige) gemeente	maakte	datum	brontype	nadere informatie
van Stralen	Wiebren	kind	Schoterland		21-08-1858	geboorteakte	
	geboorte / aangifte		21-08-1858 / 23-08-1858				
	woonplaats ouders		Rottum				
	kind		Wiebren van Stralen				

De Groninger Archieven hebben hun website vernieuwd. Sommige items zijn gelijk gebleven, voor andere moet u even zoeken. De door mij in *Gens Nostra* okt./nov. 2011 genoemde lijst dopen van onechte kinderen staat intussen op deze site. Het pad is nu: www.groningerarchieven.nl **Onderzoek**, **Hulp bij onderzoek**, **Familie**. De lijst staat in het blauwe vlak (rechts), onder **Zie ook**. Op het moment dat ik dit schreef was men bezig de honderden papiertjes van het *Volle Gerecht van de stad Groningen 1475-1811* (toegang 1534 inv.nrs 1033 en 1034) scanklaar te maken. Zodat deze verklaringen van vroedvrouwen, onderzoeken naar vaderschap, verklaringen van vaders, briefjes enz. ook op deze site kunnen worden gezet. Wilt u dat voor uw archiefonderzoek op de Groninger Archieven de stukken klaar liggen, dan kan dat via **Onderzoek**, **Studiezaal**, **Reserveren van stukken**. U krijgt na aanvraag een bevestigingsmail. Zelf heb ik deze link (reserveren) vastgezet onder mijn internetfavorieten: **Favorieten**, **Aan Favorieten toevoegen**.

Otto Nienhuis mailde me dat op de 'krantensite' van de Koninklijke Bibliotheek (www.kranten.kb.nl) nu het *Nieuwsblad van het Noorden* vanaf 1911 digitaal te raadplegen is. Verder is een groot deel van *Hepkema's Courant* online.

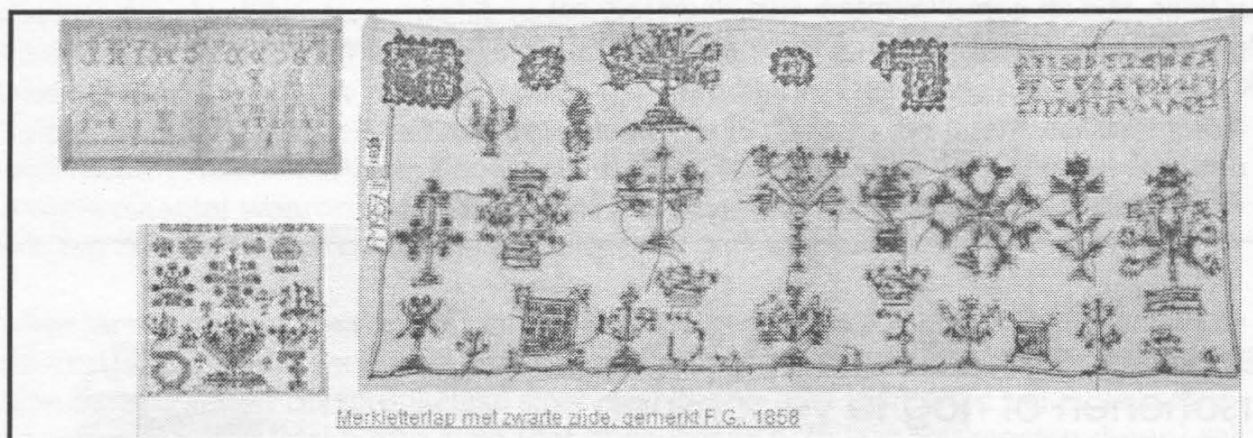
Dit Friese streekblad, gewoonlijk kortweg de *Hepkema* genoemd, verscheen tussen 1874 en 1951 in Midden- en Zuidoost-Friesland. Vanaf 1901 onder de naam *Nieuwsblad van Friesland*, al bleef de krant bekend staan als de *Hepkema*. Het blad kon de concurrentie met de *Heerenveensche Courant* niet aan en ging in 1952 op in het

Nieuwsblad voor Zuid-Friesland.

Wilt u alleen de *Hepkema's* (of het *Nieuwsblad van het Noorden*) doorzoeken, dan kan dit via **Geavanceerd zoeken** (rechts van de bruine zoekbutton). Bij **Krantentitels** (derde blok) **Selecteer titels** selecteren. U krijgt nu een lange lijst met namen. **Ctrl f** geeft het zoekscherm van de site, hier *Hepkema* (of *Noorden*) invullen. Dit gaat naar de naam, vervolgens aanvinken.

Voor mensen met voorouders in Leeuwarden is het plaatselijke blad *het Kleine Krantsje* (1965-1997) mogelijk interessant: http://hcl.pictura-dp.nl/content/view/18/39/lang.nl_NL/ (underscore tussen nl en NL). Foto's en verhalen over Leeuwarders en Friezen. Of via www.gemeentearchief.nl, **STAD** (3^e item blauwe balk), **'t Kleine Krantsje** (8^e van boven), Klik hier voor **'t Kleine Krantsje** en nogmaals **'t Kleine Krantsje**.

Van de site www.friesemerklappen.nl haalde ik: 'Het Fries Museum in Leeuwarden beheert een unieke collectie van ruim zeshonderd Friese letter- of merklappen uit de zeventiende tot de twintigste eeuw. Deze oude merklappen hebben elk hun eigen geschiedenis die iets vertelt over de maakster en haar omgeving. Vaak is de herkomst niet meer bekend en dan kan in vele gevallen onderzoek bij Tresoar, het Fries Historisch en Letterkundig Centrum in Leeuwarden, meer informatie verschaffen'.

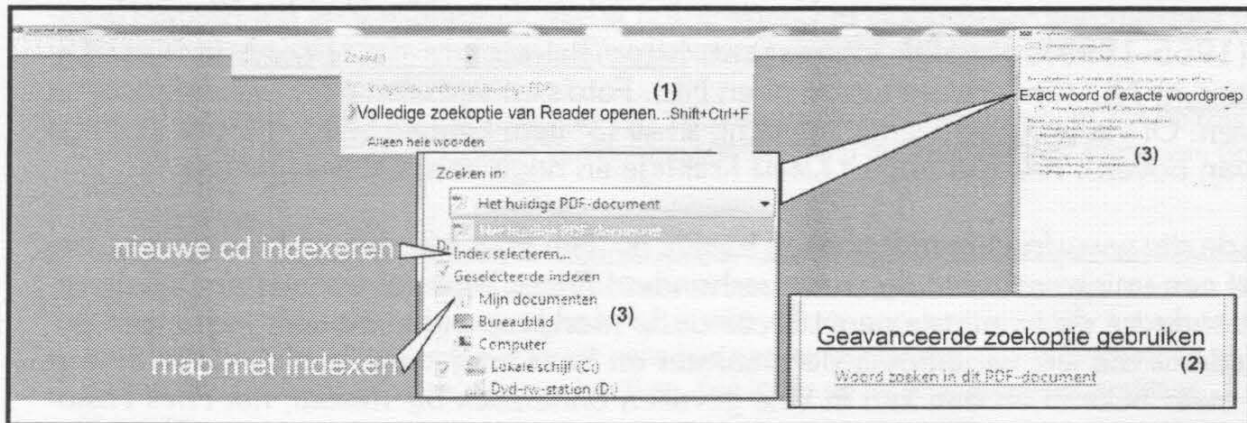
In het zoekscherm (ZOEKEN) tikte ik **Groningen** in, wat een tiental merklappen opleverde. Op de bovenste regel klikken geeft meer gegevens over de maakster en toont de voor- en achterkant en een vergroting. Hieronder ook een zwarte merklap. Die kwamen in Friesland en Groningen voor.

Op de site www.museum-voor-naaldkunst.nl vindt u meer gegevens over dit fenomeen en info over een boek hierover met meer dan 100 Groninger en Friese schoollappen, getiteld 'Zwarte merklappen uit het Oldambt'.

Meer Groninger (letter)lappen zijn te zien op de site van het openluchtmuseum: www.openluchtmuseum.nl. Onder **Het Museum, Collectie, Ga direct naar de Collectie, Collectie handwerktechnieken** staan ruim 50 borduurwerken. Erboven staan toont het jaar, aanklikken geeft een grotere afbeelding en gegevens van de maakster.

Ik ben nog iemand de beschrijving schuldig hoe je in *Acrobat Reader* acht CD-roms snel kunt doorzoeken. Tot 2010 doorzocht ik mijn verzameling genealogische tijdschriften (*Gens Nostra*, *Nederlandsche Leeuw*, *Nederlandsch Patriciaat* enz.) nog altijd met de versie 5, maar die werkt niet (nee, echt niet. Geen forum op internet had de oplossing) onder Windows 7. En die had ik aangeschaft, nadat mijn computer was gecrasht. Na kopiëren van genoemde CD's (inclusief indexen) op mijn harde schijf, opende ik de 8-versie van *Acrobat Reader*. Na aanklikken van **Volledige zoekoptie van**

Reader openen (1) (onder pijltje bij **Zoeken**), gaat u naar **Geavanceerde zoekopties gebruiken** (2) en daarna naar **Zoeken in** (3). Hier map waarin de CD zit selecteren en **Index selecteren** kiezen. Nadat u via **Toevoegen** dit heeft gedaan, kunt u zoeken. Index selecteren/toevoegen hoeft slechts één maal. Bovenin woord(en) intikken bij **Welk woord of welke woordgroep wilt u zoeken?** En het zoeken kan beginnen. Bijna net zo snel als in de 5-versie.

Stuur links, tips en complimenten, surf ze en lees ze!

En kijk ook eens op www.ngv.nl, waar elke maand mijn **Column** over digit@@l onderzoek staat.

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Klaas Niemeijer, kenjniemeijer@planet.nl

Ook deze keer weer een aantal nieuwe boeken en een paar heruitgaven. Net als de vorige keer heb ik de titels op alfabetische volgorde geplaatst. Helaas heb ik lang niet altijd de mogelijkheid om de boeken nader te in te zien of te lezen. Het is niet anders. Vaak heb ik moeten volstaan met een (te) summiere opsomming.

Bestemming bereikt – Herstel en bestemming van vijftig monumentale gebouwen in Groningen. Allerlei gebouwen in de stad Groningen treden hier voor het voetlicht. Uitgave Platform GRAS, Groningen ISBN 978-90-71903-37-3, rijk geïllustreerd, prijs € 24,95.

De Canon van het Westerkwartier – 't Westerketier ien datteg iekploatsen op n riegje! Willy van der Schuit, uitgeverij Profiel, Bedum, ISBN 978 890-5294 509 5, 64 bladzijden, geïllustreerd, € 7,50. De 2^e druk van dit alleraardigste boekje.

De Lange Leegte, Herman Sandman, ISBN 978 90 5452 240 9, Uitgeverij Passage, Groningen, €16,50. Op de achterkant van deze verhalenbundel staat vermeld dat het einde van de wereld een leukere plek is. Of deze beschrijving overeenstemt met de inhoud van deze pocket, heb ik niet kunnen controleren.

De doorloop van Kruisweg 1850 - 2010, *Popko van der Ploeg*, uitgegeven in eigen beheer, 228 bladzijden, rijk geïllustreerd, € 32,50. Weinig tekst en veel foto's, helaas voor een deel van niet al te beste kwaliteit.

Dijkrijk – Noordpolder 1811-2011, *Jan de Boer*

De geschiedenis van de Noordpolder aan de hand van verhalen, anekdotes, prenten, luchtfoto's en kaarten. Uitgave Welzo Media, 282 bladzijden, geïllustreerd, € 39,50

Een economische geschiedenis van Groningen – Stad en Lande 1200 – 1575, *Jeroen F. Benders*, Uitgeverij Van Gorcum, Assen, ISBN 978-90-232-477-60, prijs € 34,95. 497 bladzijden, geïllustreerd, gebonden. Deel 39 van de Groninger Historische Reeks.

Een kronkelend verhaal – Nieuw licht op de oude Hunze, *Jan van den Broek*, uitgave Van Gorcum, Assen, 2011, ISBN 978-90-2324-7777, prijs € 24,95, 240 bladzijden, geïllustreerd, paperback. In dit boek gaat Jan van den Broek op gedetailleerde wijze niet alleen in op de loop van de Hunze, maar in nog veel meer, waaronder het Boterdiep en het Aduarder diep. Een interessant stukje waterstaatsgeschiedenis.

Een zeereis naar Italië – Een landreis terug naar Hoogezand, Dagboek van Kornelis Pieter Boon 1851, *H.A. Hachmer*, ISBN 978 90 77548 820, 112 bladzijden, uitgave In Boekvorm uitgevers b.v. Assen, Prijs € 17,50. De oorspronkelijke tekst van het dagboek van K.P. Boon uit 1851 is bewerkt door Hendrik Hachmer, conservator van het Veenkoloniaal Museum te Veendam.

Gruoninga jaargang 53 (2008). Gruoninga is al ruim een halve eeuw het belangrijkste genealogische periodiek voor de provincie Groningen. In nummer 53 weer een grote verscheidenheid aan artikelen, samengesteld door tal van bekende NGV-leden. Prijs € 17,50. Besteladres: M.J. de Lange, Pasveerweg 34, 8934 BX Leeuwarden, E-mail: mjdelange@hetnet.nl.

Haven in de mist - Jan Kolder, de stille held van De Bult in Groningen, *Johan Freije*, uitgeverij Fikser (www.fikser.nl), ISBN 978-909543-141, 305 bladzijden, geïllustreerd, gelijmde rug, prijs € 24,50. Een verhaal dat zich voor een groot deel in Oost-Groningen, maar ook in Amsterdam afspeelt.

Het Stadskanaalster Achterhuis – een bijzonder onderduikverhaal uit de oorlogstijd, *Jan Hof*, uitgave Herinneringscentrum Westerbork. ISBN 978-90-72486-16-1, 37 bladzijden, geïllustreerd, € 9,95.

Historisch Jaarboek Groningen 2011, red: Maarten Duijvendak, Henny Groenendijk, Eddy de Jonge, Jona van Keulen, Marijn Molema e.a. - ISBN: 978 90 23249283, 168 pagina's 168. Prijs € 15,95, voor leden van *Stad en Lande* bij hun lidmaatschap inbegrepen. Ook in 2011 biedt het Historisch Jaarboek Groningen de lezers weer een aangenaam gevarieerde inhoud.

Kom, vul de glazen – oude plattelandscafés in Groningen, *Nina van den Broek*, geïllustreerd, ISBN 979 90 5452 10 5, € 17,50. Een heruitgave. Op de binnenkanten van de omslag en de daar tegenover liggende pagina's bestaat de mogelijkheid om een stempel van het bezochte café te laten plaatsen. In totaal zijn het er 68!

Stad tussen Verlichting en Romantiek – Groningen 1780 – 1850, Lies Ast-Boiten, uitgave Van Gorcum, Assen, ISBN 9789023249146, 440 bladzijden, geïllustreerd, € 29,95. Welke boeken lazen zij, welke concerten en welke toneelvoorstellingen vielen in de smaak? De handelseditie van het proefschrift waarop Lies van Ast-Boiten is gepromoveerd. Paperback, een nieuw (ongenummerd) deel van de vernieuwde Groninger Historische Reeks.

In de vernieuwde uitgaven van de GHR is de nummering verdwenen, op de omslagen is geen nummer meer te vinden, evenmin in de inhoud en het colofon. Ook op de site van Van Gorcum niet. Niet erg handig vind ik. (Misschien dat de uitgever hier nog op terugkomt, veel klanten zijn er niet erg gelukkig mee).

Van Breede tot Wortelpot, redactie: Geert Klok, Kees Sikkema, Jan Toornstra, Jan Zuidema.

De namen en de oorsprong van straten, pleinen, wierden, buurtschappen, bruggen, waterlopen en terreinen in de gemeente Eemsmond verklaard.

Uitgave Stichting uitgaven Noord-Groningen, 224 pagina's, € 34,50.

Van Wijk & Boerma – De historie van een familiebedrijf, H.J. Zwinderman/E. Boerma, ISBN 978 90 5294 519 4, rijk geïllustreerd, 208 bladzijden, € 34,95. Jammer dat de familiegeschiedenis niet is vermeld.

Veenkoloniale Almanak, Jaarboek voor de geschiedenis van de Groninger Veenkoloniën 2011, diverse auteurs, ISBN 978-90-73777-36-1, Uitgave Veenkoloniaal Museum Veendam, € 10,00. 158 pagina's, geïllustreerd, gelijmde rug. De 23ste uitgave van de onvolprezen Veenkoloniale Almanak, de almanak met een gunstige prijs/kwaliteitverhouding.

WEEVA, Beno Hofman, uitgave Martini Hotel Groep, 96 bladzijden, geen ISBN, prijs € 17,50, geïllustreerd. In dit herinneringsboek wordt het wel en wee van de roemruchte Weeva aan het Zuiderdiep beschreven.

200 Jaar Gemeentebestuur Haren, Mr. Eppo van Koldam, deel 18 van de Harener Historische Reeks, gezamenlijke uitgave van de uitgeverijen Boomker BV en Knoop BV, Haren. 172 bladzijden, geïllustreerd, € 22,50. Al weer deel 18 van de hoogst interessante Harener Historische Reeks. De inhoud spreekt voor zich. Als oud-inwoner van Haren ga ik het zeker kopen.

In de reeks **400 jaar Veenkoloniën** zijn nu de twee laatste delen verschenen:

400 jaar Venen rondom Emmen – 256 pag., € 32,50, en

400 jaar Veenkoloniën – Strepen aan het water, Harm van der Veen, ISBN 978 90 5294 520, prijs € 35,00, 400 bladzijden, geïllustreerd, o.a. met illustraties van Geert Schreuder. Een prachtig en kloek boek.

De reeks bestaat nu uit:

Hoogezand-Sappemeer, Stadskanaal, Oostermoerse Venen, Pekela, Veendam en Wildervank, Borger en Odoorn, Emmen, Strepen aan het water.

Hervonden Stad 2011 – Jaarboek voor archeologie, bouwhistorie en restauratie in de gemeente Groningen, uitgave van de Stichting Monument & Materiaal en de Dienst RO/EZ van de gemeente Groningen. (verschijnt begin december, inhoud staat al op www.godertwalter.nl).

Latere Nobelprijswinnaar van school gestuurd

Op 4 maart 1865 schrijft de directeur der voorbereidende school van middelbaar onderwijs W.J. van Gorkom aan burgemeester en wethouders van Groningen:

Naar aanleiding eener zoo even van UEA ontvangen missive heb ik de eer UEA bij deze mee te deelen, dat de leerling **H.K. Onnes** werkelijk door mij in 't begin van 't loopende kwartaal, weinige dagen na de kersvacantie, is naar huisgezonden, – gelijk zulks ook vóór de kersvacantie reeds bij herhaling was geschied – omdat zijn aanhoudend (onwillekeurig) hoesten – of liever blaffen & kraaijen – den geregelden gang van 't onderwijs in zijne klasse zeer belemmerde.

Toch plaatste ik hem op de lijst der leerlingen, voor wie 't schoolgeld over 't loopende kwartaal verschuldigd is 1° omdat hij in 't begin van dat kwartaal aanwezig was en 2° omdat ik vermoedde, dat hij, even als vroeger telkens 't geval was, na verloop van eenige dagen weer ter school zou komen.

Dit laatste is intusschen niet geschiedt en naar ik hoor is de kwaal van gem. H.K. Onnes nú van dien aard, dat hij ook in de eerstvolgende weken wel geen gebruik van schoolonderwijs zal kunnen maken.

Bron

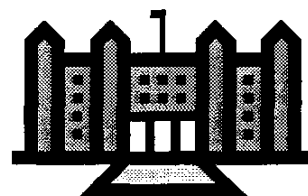
Secretarie gemeente Groningen 1816-1916, ingekomen stukken maart 1865 (toegang 1399, inv.nr. 1929, volgnr. 551.

Voor meer informatie leze men de biografie van Dirk van Delft, Heike Kamerlingh Onnes. Een biografie. Uitg. Bert Bakker, 2005.

Nieuws van de archieven

Henk Hartog en Tobias Wagenaar, redactie

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel.
050-5992000; www.groningerarchieven.nl

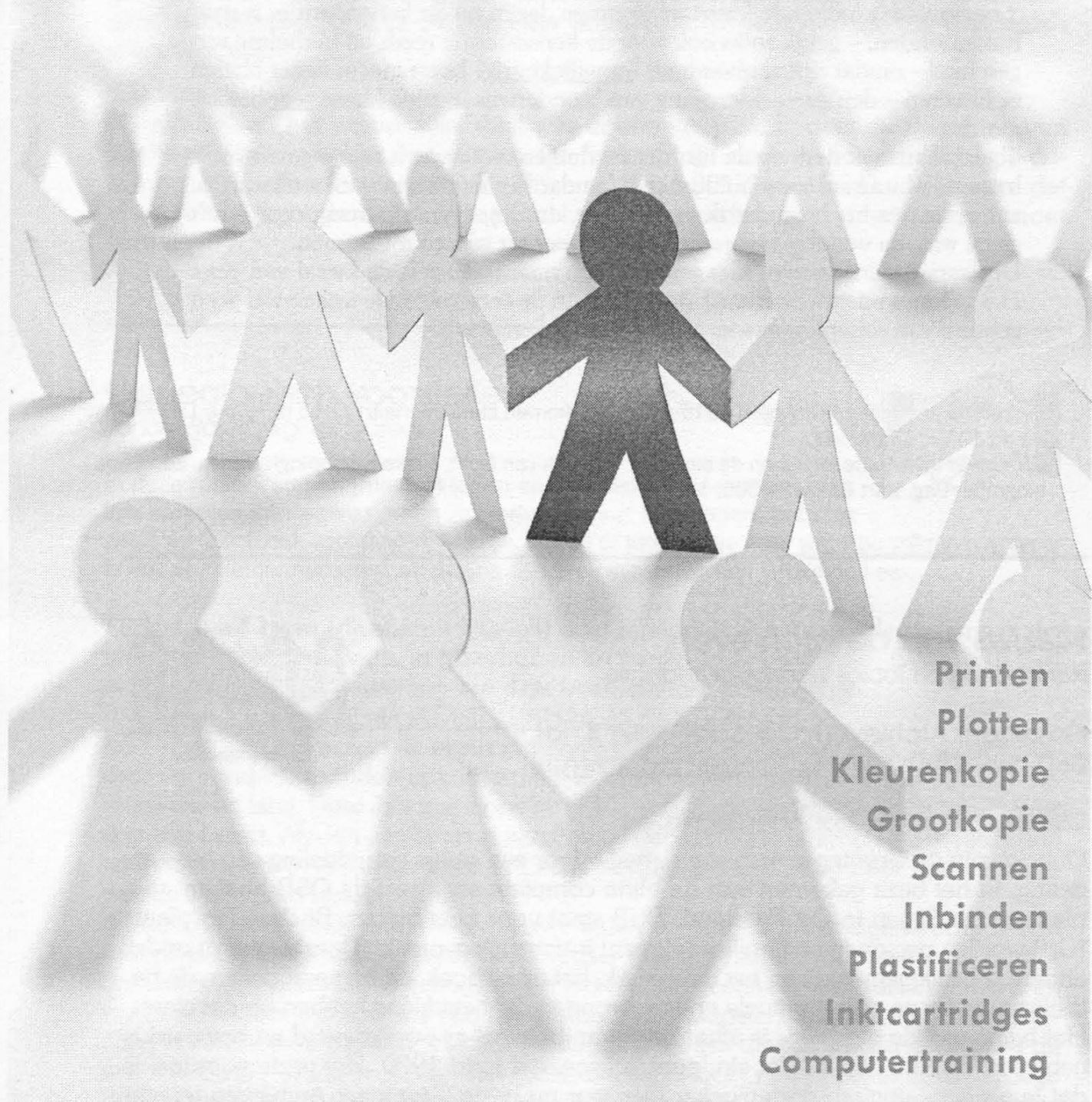

OSB-boeken in de Groninger Archieven

Onlangs zijn de Groninger Archieven, mede door een stukje bemiddeling van onze afdeling, in het bezit gekomen van de bijna complete serie van de OSB-boeken, van plaatsen die liggen in Ost-Friesland. OSB staat voor Orts Sippen Bücher. Per plaats (Ort) worden personen en families (Sippen) inzichtelijk gemaakt. Daartoe wordt onder andere gebruik gemaakt van het doopboek, het trouwboek, de begraafboeken, de be-lastingregisters en nog eventuele andere bronnen die betrekking hebben op die plaats. Het begin van de gegevens is afhankelijk van hoeveel er overgeleverd en bewaard is gebleven van die plaats. Het eindpunt ligt meestal rond 1900. Het grote voordeel is dat je als genealogisch onderzoeker hiervoor nu in de Groninger Archieven terecht kunt en niet meer op pad hoeft in Ost-Friesland. En wie heeft geen Duitse voorouders die stammen uit Ost-Friesland. Er is druk grensverkeer geweest tussen Ost-Friesland en Groningen en ook omgekeerd. Deze serie bestrijkt het overgrote deel van Ost-Friesland. Kortom een rijke bron. (TW)

Kopietje?

Bij CopyRight! zijn ze zo gemaakt!

Printen
Plotten
Kleurenkopie
Grootkopie
Scannen
Inbinden
Plastificeren
Inktcartridges
Computertraining

COPYRIGHT!

Helpman

Veel Hartweg 45
(050) 527 55 55
helpman@copyright.nl

Zuid-Oost

Veel Hartweg 8
(050) 310 80 34
zuidoost@copyright.nl

Kerklaan

Kerklaan 49 51
(050) 521 46 66
kerklaan@copyright.nl

Roden

Kannolstraat 15
(050) 501 65 19
roden@copyright.nl

WWW.
COPYRIGHT
.NL

Kentekens in de provincie Groningen

Bij de Groninger Archieven is de heer Reg Mulder bezig met het invoeren van de kentekens van personenauto's, vrachtauto's, motoren en tractoren in een database. Hij werkt aan de provinciale kentekens. Binnen dit systeem kreeg de provincie Groningen de hoofdletter A toegewezen. Dit provinciale systeem is begonnen in 1906. Daarvoor was er een landelijk systeem. Het provinciale systeem is op zijn beurt in 1951 weer vervangen door een landelijk systeem. De Rijksdienst voor Wegverkeer reikt vanaf dat moment de kentekens uit. Het is de bedoeling dat de ingevoerde kentekens, periode 1906-1951, digitaal doorzoekbaar worden en via de website van de Groninger Archieven beschikbaar komen. Ter illustratie zou het leuk zijn als aan een kentekennummer een foto gekoppeld kan worden. Daar heeft hij hulp bij nodig. Als u beschikt over een foto van een motorvoertuig met de letter A, en deze letter A is duidelijk zichtbaar, wilt u dan contact opnemen met de Groninger Archieven (c.tromp@groningerarchieven.nl) of met de redactie van *GroninGEN* (redactie@groningen.ngv.nl). Als het mogelijk is graag een digitale scan van de foto of foto's. En als u het via ons doet, zorgen wij dat de foto (of foto's) op de goede plek terecht komt (komen). Als de afbeelding(en) nog niet digitaal is (zijn) kunt u gerust contact zoeken. We kunnen dan voor een passende oplossing zorgen. (TW)

Knipseldienst verslag van 2010

In januari 2010 heeft ondergetekende het werk overgenomen van Frans Renssen uit Paterswolde.

Eerst heb ik geïnventariseerd wie er allemaal knipten. Daarna mij voorgesteld aan de knippers en knipsters. Er zijn knippers in Delfzijl, Winschoten, Roden, Schildwolde, Stadskanaal, Hoogezand, Noordhorn, Lutjegast, Groningen, Paterswolde en Grijpskerk.

Vervolgens gekeken waar niet wordt geknipt en middels de ledenlijst van de NGV geprobeerd knippers er bij te krijgen. Dit gaat niet vanzelf. En knippers opgeroepen om de knipsels met regelmaat in te sturen. Dat gaat probleemloos. Er is één die het elke maand doet. Daar heb je wat aan! Sorteren in gebruikte enveloppen op naam. Dat zijn veel namen. Wel heb ik zo veel 2e-hands enveloppen nodig, die ik met moeite bij elkaar spaar. In augustus met Frans naar de knipseldienst in Weesp geweest. Daar ontvangen door Arjan Brouwer (NGV), die hoofd van de Knipselcoördinatoren is, en een rondleiding gehad. Dat is echt de moeite waard! Circa negen dozen ingeleverd en nu ben ik al met de 3^e doos bezig. Sommige knippers leveren zelf af in Weesp. Natuurlijk ook de knippers en knipsters over Weesp geïnformeerd!

Waar ik nog knippers zoek is in de omgeving van Emmen. Dit wil mij niet lukken. Ook zoek ik nog meer drukwerk, zoals geboortekaartjes, huwelijks- of overlijdenskaarten en bidprentjes. En gebruikte enveloppen van 11 cm hoog. Model: bank/giro-enveloppen. Wel heb ik Winschoten en Slochteren erbij gekregen!

Het zoeken in de knipsels is een waardevolle aanvulling voor diegene die op zoek zijn naar levende personen voor de genealogie!

Mies Becker, Frankrijklaan 49, 9501 RN Stadskanaal, tel: 0599-614257,
e-mail: miesbecker@hetnet.nl

Bestuur van de afdeling Groningen

<functie>@groningen.nl

Voorzitter G. Zuidema, Zilverlaan 30, 9743 RK Groningen, 050-5776363
Vice-voorzitter, penningmeester H. Boels, Stadsweg 47, 9791 KA Ten Boer, 05-3023207
Secretaris H.J. Timmer, Coronastraat 14, 9742 EG Groningen, 050-5711142
Bestuurslid (en CALS) T.K.J. Wagenaar, Spieghelstraat 103, 9721 JT Groningen, 050-5266701

Redactie GroninGen

redactie@groningen.ngv.nl

H.J.E. Hartog, Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen, 050-5253333
K. Niemeijer, Boerhoorn 56, 9841 HZ Vries, 0592-542262
T.K.J. Wagenaar, Spieghelstraat 103, 9721 JT Groningen, 050-5266701
J.A.P. Waterborg, Vijverweide 13, 9791 EA Ten Boer, 050-2303440

Knipseldienst

knipseldienst@groningen.ngv.nl

M. Becker-Jager, Frankrijklaan 49, 9501 RN Stadskanaal, 0599-614257

Webmaster

webmaster@groningen.ngv.nl

D. Uuldriks, Velthoek 24, 9642 RB Veendam, 0598-633833

GroninGEN

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Losse nummers eerdere jaren kosten € 1,00 per stuk en € 2,00 per jaargang, exclusief porto. Te bestellen door overmaking op genoemde girorekening, o.v.v. de gewenste nummers of jaargang(en).

Abonnementen

GroninGEN wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV-afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren via een bijkomend of gezinslidmaatschap van de afd. Groningen à € 9,00 per jaar, aan te vragen bij de landelijke ledenadministratie NGV, Postbus 26, 1380 AA te Weesp.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen door overmaking van € 9,00 op rekening 556 30 62 t.n.v. NGV afdeling Groningen te Ten Boer, o.v.v. 'Abonnement GroninGEN'.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen krijgen een auteursexemplaar. Meerdere exemplaren te verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Voor spelregels,

verantwoordelijkheden en

advertentiemogelijkheden: zie onze website.

Oude nummers

Losse nummers 2008 t/m 2011 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 9,00, inclusief porto.

Kopij voor GroninGEN

Kopij voor het volgende nummer uiterlijk **begin maart** toesturen aan het redactieadres:

Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen

of via een e-mail naar de redactie (zie hierboven).

Website NGV afdeling Groningen:

<http://groningen.ngv.nl>

Inhoud GroninGEN

Voorwoord	1
Afdelingsprogramma + Agenda	2
Bestuur en Beleid	3
Genealogisch voorstellen	4
Hobby uit hobby: Kees Hessels en	5
Naamslijst XXVIII: Willekeur schippers	
Groningen, 1739	8
Bijzit, gehandicapt, of ... ?	9
Twee korte Hogelandster genealogieën	15

januari 2012, jaargang 19, nr. 1

De blaauwverver	18
De invoering van de burgerlijke stand	20
Interview met Betty Jongejan	22
Allemaal digit@al 35	24
Boekenrubriek	26
H.K. Onnes van school gestuurd	29
Nieuws van de archieven	29
Knipseldienst	31
Colofon	32